

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 30—
za en mesec .. " 2-50
za Nemčijo celoletno .. " 34—
za ostalo inozemstvo .. " 40—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 28—
za en mesec .. " 2-30
V upravi prejeman mesečno .. " 2—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 7—
za Nemčijo celoletno .. " 9—
za ostalo inozemstvo .. " 12—

SLOVENEČ

== Inserati: ==
Enostolpna petstvarsta (72 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat .. po 30 v
za dva- in večkrat .. " 25 "
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvarsta po 60 v
lahaja vsak dan izveniš ne-
delje in praznike ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ročnopolj se ne vračajo; neferencirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniška točlon: št. 12

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranitve avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Glasovi z juva

Izjava dr. Danila Dimovića proti pl. Seid-
lerju.

»Hrvatski Dnevnik« prinaša sledečo
izjavo voditelja bosanskih Srbov dr. Di-
movića:

»Avstrijski ministrski predsednik dr.
Seidler je odgovoril na interpelacijo zara-
di neustavnega in protipostavnega stanja
v Bosni in Hercegovini. Dr. Seidler je bil
profesor vodnega prava. V politiki je nov
in neinformiran, posebno pa v razmerah v
Bosni in Hercegovini. Zato si je purlil se-
staviti odgovor na interpelacijo v skupnem
finančnem ministrstvu. V tem odgovoru je
več napačnih zaključkov, netočnosti in
dejstev, ki ne odgovarjajo pravemu stanju
stvari. Prvo dejstvo take vrste je izjava
dr. Seidlerja, v kateri pravi, da je moral
biti razpuščen bosanski sabor zato, ker so
mohamedanski in katoliški člani sabor-
skega predsedstva in voditelji strank izja-
vili, da nočejo delati skupaj z nami Srbi.
Informiral sem se glede tega, pa mi je jav-
ljeno jasno, da ta trditve ne odgovarja
resnici. Od strani Hrvatov in mohamedan-
cev bo ta trditve še posebej dementirana.
Torej trditve dr. Seidlerja v prvi vrsti ne
odgovarja stanju stvari. Ali to za nas ni
glavno. Težina in nevarnost te trditve leži
v tem, ker bi mogla vreti bakljo spora
med Srbe na eni strani in Hrvatce in mo-
hamedance na drugi strani. Naša javnost
je tako razumela tendenco te trditve. Če
ne bi poznal enostavne poštenosti in čiste,
poštene duše barona Buriana, bi verjel v
tako nizek, podel in intrigantski namen
gorenje trditve. Nam Srbom je veliko ljub-
še, da s strani vodilnih mohamedanskih
in hrvatskih krogov niso padle take izja-
ve, niti so kaj takega sklenili. Pa čeprav
bi bilo kaj takega sklenjeno in bi padle
take izjave, mi Srbi bi jih položili kot mr-
ličje iz okužene preteklosti v grob nekda-
njega sovraštva med Srbi in Hrvatci. Tam
naj spavajo večno spanje, a sedanja naša
ljubezen ljudstva, ki veže Srbe in Hrvatce,
naj straži nad temi gnusnimi grobovi, da
se te strašne pošasti ne povampirijo. Mi
Srbi bomo na parastosu (črni maši) ugasili
za temi neugodnimi pokojniki zadnjo luč-
ko nerazpoloženja iz preteklosti. Dosti
smo grešili eni proti drugim. Vse to mi
hočemo in moramo pokriti z zastorom po-
zabljenja. Naša skupna narodna bodočnost
nas mora najti pripravljene, zvezane z lju-
beznijo in edinstvom ljubezni. Veliki so
čas. Gre za največje narodne koristi. V
takih časih nas mora vezati ne samo ena
misel, ampak mi biti dejanja skupna.
Nobene tujske zveze, nobene nevarnosti
nas ne smejo ovreči. To zahteva od nas
naša narodna misel, to je zahteva našega

preporoda in narodne slege. Naš sabor je
bil zaprt v začetku februarja 1915, a to je
bilo, ker so baje mohamedanci in Hrvatci
izjavili, da ne bodo sodelovali s Srbi. —
v začetku julija 1914. V letu 1917 zahteva-
jo voditelji Srbov, Hrvatov in mohame-
dancov, naj se sabor skliče in vsi izjav-
ljajo, da bodo bratsko iskreno delali. Ko je
mogel biti leta 1915. izmišljeni spor povod,
da so sabor razpustili, zakaj naj re bo
enotna zahteva v letu 1917. za povod, da
se sabor skliče in ljudstvo odpro vrata
njegovih ustavnih pravic. Stvar je ne sa-
mo doslednosti, ampak tudi javne dostoj-
nosti, da se iz lastnih trditve izvlečejo lo-
gične konsekvence.

Italijani zahtevajo Reko.

Zeneva, 20. oktobra. »Chroniques Ita-
liennes« pišejo: Reka bi mogla lahko pri-
tegniti k sebi ves promet in trgovino trža-
škega zaledja. Zato je potrebno, da dobi
tista država, ki ima Trst, tudi Reko. Reka
mora pripasti Italiji tudi že zaradi tega, ker
je večina prebivalstva italijanska (?). Reka
v rokah Hrvatov in Mažarov bi bila
akutna žalitev italijanskega narodnega ču-
stvomana. Čeprav se poslužujejo Mažari
vseh sredstev, da tlačijo italijanski ele-
ment in ga uničijo, vendar je onih 19 let
hrvatskega gospodstva najžalostnejši del
v zgodovini tega na preganjanjih tako bo-
gatega mesta. Razen tega bi se Reka, ako
pripade manjši državi, veliko težje rešila
nemškega upliva kakor pa kot italijansko
mesto. Ako ne pripade Reka Italiji, po-
tem bodo odprta vrata na stečaj nemštvu.

Izjava voditelja bosanskih Hrvatov dr. J.
Sunarića.

»Hrvatski Državi« je poslal voditelj
bosanskih Hrvatov dr. Joso Sunarić ka-
rakteristično izjavo, ki nam jasno opisuje
postopanje dunajske vlade nasproti bo-
sanski ustavi in bosanske politične raz-
mere.

Tendenčno izkrivljanje.

Dr. Sunarić izjavlja:

»V dosedanji svetovni gigantski borbi
so oslabei živci pri vsakem posamezniku
vseh držav, ki se vojskujejo. To oslablje-
nje živcev je privedlo nekatere gotovo do
psihične abnormalnosti. Ali da bi moglo
tako duševno nerazpoloženje privedti do
nepojmljivega tendencioznega izkrivljanja
dejstev in do stvaranja krivih zaključkov,
tega se ne bi na noben način pričakovalo
od vodilnih odgovornih političarjev in dr-
žavnikov.

Avstrijski ministrski predsednik pl.
Seidler je odgovoril na znano interpelacijo
Korošca, Spinčiča in Baljaka med drugim,
da je glavni vzrok razpusta bosansko-
hercegovskega sabora, da sem jaz kot
podpredsednik sabora in predsednik hr-

vatskega saborskega kluba odločno na-
sprotoval sodelovanju v bosensko-herce-
govskem saboru s srbsko skupino delovne
večine; potem da je za časa razpusta sa-
bora tretjina srbskih poslancev izgubila
mandate zaradi veleizdajniških go-
dih razprav.

Čista resnica.

Dr. Sunarić pravi dalje: »Kar se tiče
prve trditve, slovesno izjavljam, da teme-
lji na debeli neresnici. Nepobitno dejstvo
je, da je imelo predsedstvo bos.-hercegov-
skega sabora: dr. Bašagić, Danil Dimović
in dr. Sunarić v začetku julija 1914 več-
urno konferenco v palači skupnega finanč-
nega ministra na Dunaju v navzočnosti mi-
nistra Bilinskega, sekčnega načelnika Ta-
loczija in vladnega svetnika dr. Božidari-
Ćerovića. Napravljen je bil soglasen sklep
v popolnem sporazumu z ministrom in
sekčnim načelnikom in soglasno od strani
saborskega predsedstva in določen je bil
materijal in program saborskega dela.
Sklicujem se na gori omenjene navzoče
člane konference, na zapisnik, ki ga je se-
stavil dr. Cerović, in imam popolno za-
upanje v dr. Cerovića, da je zapisnik res-
nično sestavljen, čeprav od nas ni bil
podpisan.

Razen te dunajske konference se ni
dogovarjalo predsedstvo sabora niti z vla-
do v Sarajevu, niti z ministrstvom na Du-
naju.

Kar se tiče druge trditve, se ne sme
pozabiti, da je bil sabor razpuščen začet-
kom februarja 1915, a tega dne ni mogel
izgubiti noben poslanec mandata, ker se
mandat izgubi šele s pravomočno obsodbo
a obsodbe so postale pravomočne šele v
začetku leta 1917. Z ozirom na to je raz-
puščen popoln, a ne pomanjkljiv bosansko
hrvatski sabor.

»Trijalistični memorandum kralju.«

Pod tem naslovom piše »Az Estu« nje-
gov posebni, v Sarajevo poslani dopisnik,
neki Arpad Pasztor. Gornjemu naslovu je
dodal senzacionalni podnaslov: »Kralj bi
se moral kronati s hrvatsko krono za ju-
goslovanskega kralja«. Pasztor se zgraža,
da zahtevajo v Bosni ujedinjenje jugoslo-
vanov v eno državo, čeprav je rekel Tisza,
da spada vsak v norišnico, ki govori o tri-
jalizmu! Dopisnik obelodanjuje na temelju
izjav pl. Vancasa, da njegov znani memo-
randum kralju delo na d s k o f a S t a d l e r j a ,
v katerem zahteva združitev vseh
dežel, v katerih stanujejo Hrvatci, Srbi in
Slovenci v eno samostojno državo pod
habsburškim žezlom. Kar se tiče odnoša-
jev nasproti Ogrski, stoji pl. Vancas na sta-
lišču personalne unije. Z ozirom na Srbijo
in Črnozero smatra pl. Vancas naše vpra-
šanje za težko in še nerešeno in mu pri-
znava mednarodni karakter.

Cesarica:

»Imaš ženo?»

»Koliko otrok?»

»Kako pa je ime najmlajšemu?»

To zadnje vprašanje, slavno vprašanje
po Benjaminu, pa je razvedrilo njegovo li-
ce. Prvikrat se je nasmejalo, kar je vojna.
Sam mi je namreč skrivnostno šepnil na
uho drugi dan: »Nisem se več smejal, od-
kar so mi obesili očeta. Ko me je pa nago-
vorila cesarica v mojem materinem jeziku
in me vprašala po moji llici, mi se je nekaj
odrešilo v duši.«

»Uboga Bosna!« sem vzdihnil.

Oger. Prosi cesarico, da bi smel na
dopust.

»Kakor hitro boš za transport,« mu je
djala in mignila adjutantu.

Sploh sem povsod opazoval, da znajo
Ogri izkoriščati vsako priliko. So pač
narod vednih postulatov. Zato pa tudi vse
dosežejo. Kdor ne sili v ospredje, ostane v
ozadju.

Cesarici pa sem se čudil, da je v službi
krščanskega samaritanstva tako junško
vstrajala. Vse tri ure si ni privoščila nobe-
nega odihla, nobenega odmora. Hitela je od
postelje do postelje in v vsakim je govorila.
Pa ne v šablonskih frazah, ampak v vsakim
v umestnih opazkih in vprašanjih. Za vsa-
kega je vedela primerne tolažilne besede.
To je tudi fizični napor, ne samo duševni.

Dr. Trumbić član srbske vlade?

Dunaj, 20. »Oesterreichische Rund-
schau« poroča po »Jugoslavie«, da je po-
stal predsednik »Jugoslovanskega odbo-
ra« dr. Trumbić, član srbske vlade.

Izza dogodkov v Črni gori 1. 1915.

V italijanski zbornici je v seji 17. t.
m. neki govornik omenil brzotjav, ki sta
jih koncem leta 1915 menjala avstrijski ce-
sar in črnogorski kralj. Kralj Nikolaj je br-
zotjavil: »Ker so Vaše čet zasedle moje
glavno mesto, prosim za premirje in mir.
Vaše velikodušno, viteško srce nasproti
mojemu narodu ne bo hotelo biti nevite-
ško.« Cesar Franc Jožef je odgovoril: »Ve-
seli me zvedeti, da Vaše Velikanstvo želi
miru, ki se bo sklenilo pod znanimi pogoji.

Novi davki.

Vojna in davek sta od nekdanje dve ne-
ločljivi stvari. Trditi moremo celo, da se je
davčna dolžnost v vseh državah od nekdan-
je razvijala v zvezi z vojnami. Zgodovina no-
vejšega časa nam dokazuje, da so se finan-
ce vsake posamezne države razvijale na-
ravnost vspremdno z njenimi vojnimi pod-
jetji. Tudi naše davkarstvo je moralo v
tem oziru preiti preizkušnjo. Vojne leta
1859. in 1866. so nam prinesle davke oziro-
ma jih zvišale in oboroženi mir, v katerem
smo živeli od 1871. do 1914. leta, nam je
leto za letom v istem razmerju, kakor je
naraščalo oboroževanje, prinašal čim dalje
večje davčne dolžnosti. Zlasti za razvoj do-
hodninskega davka in silno povzajanje in-
direktnih davkov pri nas in na Nemškem
se imamo zahvaliti oboroževanju zadnjih
desetletij.

Sedanja vojna, ki presega vse doseda-
nje mere in traja že tri leta, je požrla že to-
liko, da prvotno odmerjene vojne naklade
že davno več ne zadostujejo. Na vsak na-
čin mora tedaj država skrbeti, da spravi
svoje finance v ravnotežje. Stojimo pred
velikimi novimi preuredbami na davčnem
poprišču. V finančnem odseku poslanske
zbornice je stavil poročevalec dr. Stein-
wender več predlogov v tem oziru. Tako
naj bi se zvišal zemljiški davek na 50 od-
stotkov rednega zneska, ako dohodki ne
presegajo 5000 K; ako pa so dohodki višji,
naj se zviša zemljiški davek na 70 do 80
odstotkov. Ob tem se ne sme pozabiti, da
ako kmetovalec v vojni svoje prideleke dra-
go prodaja, pa tudi razne potrebščine to-
liko dražje plačuje in to se zani zlasti de-
lavne moči silno podražile. Vendar treba
priznati, da so največji reveži ljudje s stal-
no, vedno enako plačo, ki si morajo prav
vse kupiti in nositi celokupno draginsko
breme na lastnih ramah, ne da bi se mogli
zato kje odškodovati. In rentni davek bo

LISTEK.

Cita in Borojevič.

(Dalje. — Glej sobotno »Slov.« prilogo.)

Cesarica je šla k drugi, tretji, k četrti,
k vsaki postelji. Skoro tri ure se je mudila
v oddelkih za težke ranjence, tri ure je sta-
la pod križem, na katerem krhove boleni
sinovi, s srčnim sočutjem za njihove nje-
čine in trpljenje. In videlo se je na njej, da
vpije nje sveta duša: »Edina groza na svetu
je vojna. Smrt in konec tej zver!« — Da, le
mati, ki ima otroke, spozna grozoto vojne
v polnem obsegu. Kako prav in Horac,
ko imenuje vojno: »Bella matris de-
stata«, vojna, prekleto od mater! Da, da,
Bog sam je zaklical človeškemu rodu na
zemlji (ps. 45.): »Pridite in poglejte dela
Gospodova: vrigel je vojne na zemljo,
strel je lok, zlonil meče in sečul ščite.«
Zaslepljeni, prevzetni rod pa ni prišel in ni
slušal Gospoda, ampak skoval si je meče
in vlival kanone in vžgal si je vojne v svoji
sredi. Stara beseda: »Non serviam!« (No-
čem služiti!)

Mlad fant. Strta mu je leva roka in
leva čeljust. Sapa mu hropi skozi srebrno
cev, ki mu visi pod brado iz grla. Glasu ni

nobenega. Le oči vpre milo, skoro obupa-
joče v cesarico. Cesarica vstrepeče. Obrne
se proti Borojeviću in mu globoko, pomen-
ljivo vprašajoče pogleda v oči. Borojević je
zardel in molče gleda sedaj Cito sedaj ju-
naka-siromaka.

Čisto človečanstvo in kruta vojna, sim-
bolizirana, posebejljena v poklicanih ose-
bah si gledata v oči. Diana in Mart ob žrt-
vi vojne, gledata se nemo, a ne moreta re-
šiti uganke, strašne uganke, usodnega
vprašanja: »Zakaj veliki tega sveta greše,
in mali trpe za to?« Ali »mali« in »dobri«
trpe zaradi svoje politične brezbrčnosti in
indolence v vseh javnih zadevah?

Čeh. Širokopleč, s pristno češko gla-
vo, s širokimi usti, pravi velikan. Granata
mu je strla levo koleno. Sestavil si je pose-
ben govor v pozdrav svoji cesarici.

Pride cesarica.

Čeh se vzravna in začne krepko in ko-
rajžno. Vsaka beseda kakor izklesana. Ce-
sarica ga posluša, mlo in spoutno mu gle-
da v oči, prime ga še za roke in češki junak
začne pogoltnjevat in pogoltnjevat, ustni-
ce se mu že tresejo, v očeh se že svetlika-
va. Orjak se zjoka, kakor otrok. Njegov
govor je ostal fragment.

Bosaneč. Star črnovojnik z značil-
nim orlovskim nosom in košenimi lici. Ve-
dno resen. Nikoli nisem videl smeha v nje-
govem obrazu.

zadel mnogo takih malih ljudi. Glasom novega davčnega načrta bo zadel ta davek osebe, ki nimajo 2000 K letnih dohodkov; kakor znano, je bila dosedaj meja za ta davek 1200 K, a če je mogel preje človek s 1200 K skromno živeti, sedaj z 2000 K ne more več. Za višje dohodke naj znaša naklada 100 odstotkov kakor doslej; dohodninski davek se zvišaj šele tam, kjer znašajo dohodki nad 20.000 K, in sicer od 15 na 50 odstotkov oziroma od 10 na 20 odstotkov. Čim višji so potem dohodki, tem večje naj bo tudi zvišanje dohodninskega davka. Tu ima davčni vijak pritisniti posebno pridobitno družbo, ki delajo v sedanjih vojni tako ogromne dobičke. Seveda bo imela davčna oblast dovolj dela, predno bo iztisnila iz napovedb teh podjetij vsaj približno resnico, kajti njih bilance so sestavljene tako pretkano, da resnici ni mogoče zlepa na sled. Pa ako bodo davčne oblasti neizprosne, bodo imele vsaj nekaj uspeha. Posebno nekatere zavarovalnice rudniške, premogokopna in podobna podjetja, ki so sedaj prosta vsake zunanje konkurence in uživajo takorekoč monopol, bo treba trdo trdo prijeti, da vrnejo državi čim več, kar so tekom vojne izžela iz nje in prebivalstva.

Govor dr. Korošca.

V soboto smo priobčili iz govora dr. Korošca programatično izjavo, ki jo je podal v nemškem jeziku načelnik Jugoslovanskega kluba gelde stališča Jugoslovancov nasproti proračunu.

Slovenski pa je dr. Korošec govoril:

Visoka zbornica! Ravno kar smo slišali moža, s katerim je govorila znana »slovenska kmetica« in mu razodevala politično mišljenje jugoslovanskega naroda. Napram kolegu dr. Markhu je jokala, da imamo premalo nemških šol in da imamo ljudi, ki se navdušujejo za osvobodjenje in da ne hodimo za takimi gospodi, kakor je g. Markh. Če predvčerajšnjim smo slišali praviti grola Barbota, da naš narod ne stoji za nami (Hrupen smeh pri jugoslovanskih poslancih). To je izvedel on menda tudi od »slovenske kmetice«.

Mi pa dobro vemo, da je vse, kar je na fronti in za fronto, z vsem srcem za jugoslovansko deklaracijo! (Pohvala.)

Sedaj nam slikajo vraga na steno, če ne glasujemo za proračun: »Vi negirate državo in jo puščate na cedilu v hipu nevarnosti«. — Ne bomo se tu pogovarjali o tem, ali mi državo afirmiramo ali ne; vemo le, da glasovanje za proračun sploh ne odločuje o vprašanju, kdo je za državo in kdo je proti njej, kajti vemo, da je med strankami, ki gredo v boj za vladno, vsaj ena, ki za naprej ne stoji več na stališču afirmacije te države. (Klici med Poljaki.)

Reče se nam tudi: »Vi niste za vojsko! Ali smo za vojsko ali ne, tudi to je druga stvar. Mi vemo dobro, da bodo kljub temu, če bomo mi glasovali proti proračunu, postavljali srbske, hrvaške in slovenske vojske vedno v prve vrste v streljske jarko (živahno vzklikanje); vemo, da bomo kljub temu delali, proizajajoč množino živih, naprej v korist države in da bomo sodelovali, da sovražnik ne prodere na jugu.

Če nas vabijo, da glasujemo za proračun, nas vabijo, da soprodiramo sistem, ki nas zatira s podvojeno močjo. Vemo pozitivno, da je vlada obljubila Nemcem, da na jugu ne izpremeni ničesar. Vsak žandar, vsak pisar, vsak glavar, ki je o naših veljakh rekel, da so »garjeve ovce«, mora ostati na svojem mestu.

Pl. Seidler nam je dejal: »Podpirajte me! Vprašam Vas, ali bi bil pameten oni človek, ki svojo smrt pospešuje, ki svoj lastni grob koplje? — Take politike po-

Borojević je zopet galantno odprl dvorni avtomobil in med velikanskimi ovacijami sta se odpeljala on in cesarica v krasno Vipavsko dolino. Z Grmade in Fajtovega hriba sem so zagrmeli kanoni. Pa saj je najdragocenejši biser Avstrije, naša Cita, v najboljšem in najmočnejšem varstvu, v rokah Borojevićevih!

Krasna Vipava in solčna Gorica z rajsko okolico! Že enkrat vaju je vzljubila slavna cesarica, Livija, soproga cesarja Avgusta. V to milo podnebje je prihitela vsako leto v svoji starosti. Vino goriških in kraških brd, sedanj naš teran in rebula, ji je tako prišlo, da je trdila, da se ima le njemu zahvaliti za tako krepko in jasno starost. Dosegla je dvainosemdeseto leto.

In če je naša Cita vzrla Vipavo in Gorico, se ji je gotovo vzbudila vroča želja: »Gorica in Vipava morate biti vedno habsburški! Borojevićev junaški pogum pa je le mogel pristaviti: »Po Gorico še pojdem! Brez nje se ne vrnem iz vojne!«

Ko sta odhajala, sem se ozrl proti nebu in sem klical blagoslova in varstva z nebes na one tri, na katerih sloni sedaj vsa usoda naše države in ki so najboljši poroki nove, mogočne in srečne Avstrije, na Karla, Cito in Borojevića! Bog jih živi in blagoslovi!

slancev narod ne bi razumel in ne odobral; morda pa bi bila za to Markhlova »slovenska kmetica«!

Sedmo vojno posojilo.

V par tednih bo razpisano sedmo vojno posojilo. Sedmič bodo narodi naše monarhije imeli priliko, da pokažejo, kako nujno je preskrbeti naše vojaške operacije s potrebnimi sredstvi. Na veliki šahovski deski evropske vojske je stališče osrednjih držav v strateškem oziru nasproti ententi brez dvoma nadvladujoče. In kar je zadnje dni nemško brodovje z osvojitvijo Riškega zaliva storilo, bodo povsod — celo pri sovražnikih — občutili kot neprimerljivo sijajno vojno vodstvo. Požrtvovalnost nemškega ljudstva s podpisovanjem sedmega nemškega vojnega posojila je omogočila ta uspeh. Tudi mi v Avstriji moramo v tem oziru slediti nemškemu narodu. Če pa še vpoštevamo, da je avstrijska finančna uprava po ministru baronu Wimmerju izjavila, da bo na vsak način gledala na to, da lastnik vojnih posojil v tej državi ne bo na slabšem kot lastnik drugega premoženja; mora ta izjava le vzpodbuditi, da se podpiše kolikor mogoče veliko vojnega posojila, ker se na ta način najbolj ugodno in najbolj varno naloži glavica. Že danes lahko računamo na dober uspeh 7. vojnega posojila.

Po smrti dr. Kreka.

SPOMIN NA OČETA DR. KREKA PRI SV. GREGORJU.

Kako priljubljen je bil oče dr. Kreka v našem kraju, priča to, da se starejši ljudje tega blagega moža še zdaj spominjajo, čeprav je preteklo že precej nad 40 let, ko je bil od nas odšel. Pravijo, da je bil z ljudmi nad vse prijazen in postrežljiv. Naša šola se je 1859. leta ustanovila in je tedaj takrat, ko je prišel gori učitelj Krek bilo to mnogo takih, ki niso znali brati in pisati. Za to je imel Krek posebne tečaje. Pravijo, da je med tem poukom, ki ni bil tako služben, večkrat pritekel v šolsko sobo mali učitelj sivek Janezek, kateremu so ti veliki šolarji jabolko, pozimi pa krljev nosili. Ko je po nekaj letih učitelj Krek zapustil Sv. Gregor, je vse za njim žalovalo. Pravijo tudi, da je bil silno usmiljenega srca. Vse te lastnosti je podedoval tudi sin Janez. Tudi pokojni doktor se je rad spominjal gregorske šole, svoje rojstne hiše in v mlajših letih, ko še ni bil toliko zaposlen, je rad prihajal k Sv. Gregorju, ker ga je vezalo veliko prijateljstvo tudi z našim bivšim župnikom Brencetom. Pod ponosno gregorsko lipo se je rad pogovarjal z možaki, ki so njegovega očeta poznali. Da se spomin na rojstno hišo Krekovo ohrani, bi bilo prav primerno, da bi se temu velikemu možu vzdala lepa spominska plošča na naši šoli.

DR. KREK V LJUDSTVU.

Dr. Krekova smrt je napolnila s tugo in žalostjo tudi srca našega kmetkega ljudstva.

Poznalo ga je s katoliških shodov in na premnogih predavanjih in političnih shodih. Gledljivo je, kako ljudstvo hiti izkazat hvaležnost svojemu voditelju in velikemu dobrotniku. — Poroča se nam: Dolenja vas pri Ribnici: Ko se je raznesla vest o dr. Krekovi smrti, je ljudstvo osupnilo. Mnogi so hiteli v društveno dvorano in se solzili pred njegovo sliko. V nedeljo je polna cerkev opravila molitveno uro za blagopokojno dušo. Po večernici je Izobraževalno društvo priredilo predavanje o dr. Krekovem delu za kmetški stan in slovenski narod. Predsednik g. Škulj ga je orisal v daljšem govoru, da ga je ljudstvo še bolj vžljubilo. Med govorom so ljudje jokali. Sklenilo se je, da si po možnosti vsaka hiša nabavi dr. Krekovo sliko, in takoj po predavanju se jih je naročilo 150 velikih slik. Odbor Izobraževalnega društva je sklenil propagirati misel, da vsaka zavedna hiša imej dr. Krekovo sliko. — Iz društvene dvorane je visela črna zastava. V ponedeljek je bila slovesna sv. maša za umrlega dr. Kreka. Udeležila se je mrtvaškega opravila vsa šolska mladina z učiteljstvom na čelu ter cerkvene in posvetne organizacije in mnogo občinstva ter Marijina družba z zastavo.

Velikemu možu bo naše dobro ljudstvo dalo, kar premore: Hvaležen spomin in vroče molitev.

GLASOVI ČASOPISJA.

Praški kat. nar. »Čech« piše:

Umrli je največji mož Jugoslovancov dr. Janez Ev. Krek. Pokojni je bil izredni politik, voditelj slovenskega naroda, nemurni organizator, neutrudljiv vedno pri delu za jugoslovansko stvar in za zgraditev velike jugoslovanske bodočnosti. Bil je globok mislec in človek izredne energije. Izšel je iz kmečkih vrst in si je izvolil duhovški stan. Vsi njegovi dijaki, bivši bogoslovci, štejejo spomine na dr. Kreka med najlepše dni svojega bivanja v senci.

Globok versko-filozofični študij v smislu duha časa je vzbudil v dr. Kreku živo zanimanje za socialno vprašanje. Temu se je posvetil z vsem njemu lastnim ognjem, z vso dušo. Brez pretiravanja lahko trdimo, da je imel na tem polju v celi Avstriji malo sebi enakih in da je bil evropska kapaciteta. Toda njemu ni bilo za priznanje sveta, ljubil je svoj narod in postavil si je za življenjski cilj: priseti vse življenjske sile in zmožnosti svojemu narodu.

Socialni študij je spremenil teorijo v prakso. Prišel se je pazljivo udeleževati političnega življenja in stopil je pri svojih sorojakih v središče vrtinca svoje dobe. Kar bi pri drugih narodih ne bilo mogoče brez velikih politično-strankarskih bojov, to je dosegel dr. Krek s svojim delom. Ljudska stranka, ustanovljena od dr. Kreka in zgrajena na temelju versko-narodnem, je popolnoma obvladala polje in je postala edina vzorna narodna stranka. Vse to je dosegel dr. Krek brez posebnega političnega boja, ki ni izbirčen v sredstvih, s svojo izobrazbo in s prepričevalno silo svojih argumentov.

Prišel je v parlament in postal je naglo eden najvažnejših in najveljavnejših mož parlamenta.

Povsod je živel splošno spoštovanje. Njegove govore je poslušala cela zbornica z nemim občudovanjem in zasluženim spoštovanjem. Vsak njegov govor v zbornici je bil dogodek dneva. I takrat, ko se je kot razdraženi lev bojeval za pravico in resnico, mi niso niti njegovi rasprotniki odrekli priznanja in občudovanja. A za svoje prepričanje se je bojeval do skrajnosti. Ministru znanega imena, s katerim se je hudo sprl o priliki aneksije Bosne in Hercegovine vsled orvotoditve bosenskih kmetov, ni hotel niti roke podati. In ko ga je minister ogovoril, se je dr. Krek obrnil na drugo stran. Južna kri je plula po njegovih žilah.

Na Češkem je bil pokojnik znana prikazen. Govoril je izborno češko, kakor je sloh obvladal vse slovanske jezike. Na zborovanjih čeških katolikov je bil velikokrat navzoč in je večkrat govoril. Bil je priča navdušenju katoliškega ljudstva na teh shodih.

Vroče je ljubil cerkev, svoj narod in vse slovanstvo. Skoraj v poslednjih dneh svojega življenja je razvil tako občudovanja vredno delavnost, da združi vse jugoslovanstvo v eno celoto. A sedaj tako naglo odhaja. Jugoslovanstvu je bil Mojzes, ki je prejel umrl kot je dosegel obljubljeno deželo. In narod, ko dospe do svojega cilja, ne bo pozabil velikega blastečega in slavnega njegovega spomina. V srcih Jugoslovancov ostane njegov spomin nesmrten, a nam in vsemu slovanstvu najdražji. Dober boj je bojeval.

Viharna seja italijanske zbornice.

Curij, 19. oktobra. (K. u.) Včerajšnja seja je uvedla razpravo med nekim pristašem Salandre in podtajnikom notranjega ministrstva, če so ukrepi proti nasprotnikom vojske že dovolj ostri. Podtajnik zunanega ministrstva je odgovoril na neko vprašanje, da, v kolikor je on poučen, Švica z nakupom avstrijskih ali ogrskih ladij ne ustanavlja lastne trgovinske mornarice. Mornariški minister je na to zagotavljal, da so vse storili, da se plovba v ožini pri Messini ne bo motila. Ferri je nato grajal, ker ni dovolj stika med vlado in parlamentom. Želel je, naj se omeje samostalnosti vojnega vodstva glede na meščansko življenje, parlament naj resno nadzoruje zunanjo politiko. Vlada naj stori vse, da ne bo manjkalo kruha in drugih živil. Corniani je obžaloval, ker niso izdali v Stockholmu popotnih listov. Giolitti je pristaš poslanec Grossocampagna je napadel ministrstvo, ker ni poskrbelo, da bi se bilo žito primerno razdelilo, ker je objavljalo ob žetvi napačne podatke in ni poskrbelo za gnojila in seme in za pravočasne dopuste kmetom, kar se bo pri bodoči letini močno poznalo. Zunanji minister bi bil moral z zvezno, posebno pa z londonsko pogodbo, poskrbeti vsaj za najpotrebnejša živila. Dogodkov v Turinu govornik ni izval. Tudi jim ni udihnil političnih stremljenj, za to sta že poskrbela minister Bissolati in Commandini, o katerih se ne ve, kaj za zastopata v vladi, ker so njuni strankarski pristaši v opoziciji. Ministrskemu predsedniku želi, naj bi kmalu podpisal mir, ki odgovarja žrtvam in junaštvu borilcev in ki bi narodne aspiracije uresničil. Socialisti Casaleni se je tudi pečal s turinskimi nemiri majnika in avgusta in z odiranjem ljudstva po dobaviteljih armadi in po drugih spekulantih. Govorja Grossocampagna in Casalenija sta izzvala burne medklince. Bissolati je zaklical Grossocampagna, da je norec, Giolitti je pristaši in socialisti so klicali Bissolattiju: Norec si ti, predrež, pes krvi, ki si usmrtil 60 ljudi, ki se niso mogli braniti! Glejte, da izginete, sili smo vas! V. Salandrovi skupini in nacionalisti so kričali: Kanalja, v zapor spadate! Bissolati je kričal: Da, branim deželo, bi bil pripravljen, da pustim na vas vse streljati! Notranji minister Orlando

je klical: Kakor Bissolati bi tudi jaz zapovedal streljati Socialisti so klicali: Vi tvorite vlado izsiljevalcev; bije vam konec! Zadostili nam boste za prelito kri.

Lugano, 20. oktobra. »Corriere della sera« javlja, da govore Sonnino, Orlando in drugi ministri na torek. Članov nove opozicijske stranke za parlamentarno združenje je že 106.

Mirovni govor v italijanski zbornici.

Curij, 20. oktobra. (K. u.) Na včerajšnji seji italijanske zbornice je izjavil socialistični poslanec Bentini: Uporni duh, ki preveva danes socialiste, je tisti duh, ki je leta 1898 navduševal tudi Bissolattija nasproti reakciji, da je v polni zbornici z vso silo zaklical: Proč s kraljem! Bentini je dalje izjavil, da mora vse boleti, če sme reči vladi zvezne države, da je izdala 25 milijonov frankov za to, da je kupila italijanske časopise in časnikarje: Ni čudno, če se italijanski časopisi proti taki plači s strani inozemstva le malo zanimajo za svoje stare jasli, za tajne sklade notranjega ministrstva. Vladi naj že naznani število mrtvih, ranjenecv in tistih, ki so zblazneli, da bo narod mogel presoditi velikost vojnih žrtev. Zdi se, da pričakujejo vlada in vojaške oblasti konca vojske vsled utrujenosti, kar je popolna norost. Narod, ki so ga zapeljali v vojsko in ga oropali vsega, kar je imel, ima zdaj dovolj, ker se je dosegla najskrajnejša stopnja napetosti in psihološko najvišja meja odporu. Najtežje vprašanje dne je, kako naj se dobi kruh. Vsak dan podaljšanja vojske rešitev vprašanja še bolj otežkoči. Narod bo dal prosto duška svojim čustvom. Bentinijevemu govoru so zelo pozornost sledili. Ko je končal, so mu njegovi prirejali pristaši dolgotrajne ovacije in klicali: Proč z vojsko! Živio mir!

Na jugu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 20. oktobra. Uradno.

Zahodno od Ohridskega jezera se je izjalovil napad Francozov v osredotočenem ognju baterij zaveznikov. Sicer se ni nič poročalo.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. oktobra Veliki glavni stan:

Na zahodnem bregu Ohridskega jezera smo odbili napadajoče francoske sile. Streljati se je pričelo pri Bitolju, v ovinku črne in na Dobremopolju.

Načelnik generalnega štaba.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. oktobra. Uradno:

Na hrabri obrambi avstrijskih, nemških in bolgarskih čet so se zahodno od Ohridskega jezera izjalovili močni francoski napadi.

Berlin, 21. oktobra. Veliki glavni stan: V gorovju med dolino Skumbi in Ohridskim jezerom so napadle včeraj po krepkem obstreljevanju močne sile. Nemške, avstrijske in bolgarske čete so s streljanjem in protisunkom izjalovile sovražni naval. Vzhodno od Ohridskega jezera, od jezera Prespa do črne in na obeh bregovih Vardarja se je topovski boj zelo pomnožil.

Boji v Albaniji.

Dunaj, 20. oktobra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Francoski oddelki so danes poiskovali v Macedoniji napad na pobočje, ki leži zahodno od Ohridskega jezera. Pripravljali so se že dolgo nanj; uvedli so ga z močno topniško pripravo. Naše in baterije naših zaveznikov so tako učinkovito obstreljevale napredujoče čete, da se je napad takoj zrušil. V prostoru zahodno od Bitolja so s topovi živahnije streljali, kakor ponavadi.

Rusija razpada.

Haag, 20. oktobra. Angleški listi poročajo o zmedah v Rusiji »Daily Chronicle«: Uporni vojaki, ki so bili pijani, so prinesli bombe na vojne ladje, a zaroto so še pravočasno odkrili. Na Finskem vsled padca Oesla vedno bolj vre. V vseh finskih mestih zahtevajo, naj takoj umaknejo ruske čete. »Daily Mail« javlja iz Petrograda: Kljub slabim cestam se boje izkrcaja Nemcev. Strašno se širijo izgredi. Kmetje so na deželi oplenili posestva graščakov. Narod deli zemljo. V Jekaterinoslavu in v drugih južnoruskih mestih so prirejali pogrome. Stavka 30.000 rudarjev, ker stradajo. Vojaki so se stavkujočim rudarjem pridružili. V Taraspolu so plenile tri stotnije; topničarji so vojske postrelili.

Nered v južni Rusiji.

London, 19. (K. u.) »Times« so poročale 14. t. m. iz Odesa: V Odesi je bilo mirno, a v južni Rusiji je nered vedno večji. Stanje je vznemirljivo. Iz Kijeva, Rostova, Astrahana, s Krima in iz Besarabije poročajo o nemirih in o ropih oboroženih tolpe, ki jih tvorijo vojaki in civilisti.

Več sto roparjev je pri Vladikavkazu ponoči ustavilo osební vlak; tračnice so prej podrlí. Veliko voz so uničili. Več sto potnikov so pomorili ali pa ranili. V odeskí okolici se množe zločini; tudi v mestu je vedno bolj nemirno. Krajní sovjet je izdal oklic proti vedno večjim zločinom, toda anarhije z besedami ne bodo ukrotili.

Četrta дума razpuščena. — Shod poljskih demokratov. — Novi rublji.

Petrograd, 20. (K. u.) Agentura: Ker so razpisali volitve v ustavodajalne zbornice na dan 25. novembra, je začasna vlada razpustila četrto duma in razveljavila mandate poslancev. V navzočnosti 400 delegatov se je otvoril shod poljskih demokratov. — Vlada je pooblastila državno banko, da zopet izda za dva milijona rubljev. — Vojni minister je odslovil poleg letnikov 1895—1896 zdaj tudi letnik 1897.

Aleksejev za Kornilova.

Stockholm. Aleksejev je potrdil v »Novem Vremenu«, kar je izjavil Kornilov o predzgodovini revolte. Rekel je, da soglaš s Kornilovem, ki je postopal le iz ljubezni do domovine in je hotel napraviti red. Na posvet sporazuma v Pariz ni hotel potovati, ker ni hotel igrati napačne igre in na posvetu o skupnem bojnem načrtu ni hotel zastopati armade, ki dejansko ni več sposobna, da bi ke še vojskovala.

Parlament narodnosti v Kijevu.

Berlin, 20. oktobra. Švicarski ukrajinski urad poroča iz Kijeva, da so tam ustanovili stalni parlament narodnosti, ki namerava preosnovati Rusijo na federativnem temelju.

Razmere v ruski diplomaciji.

Berlin, 20. oktobra. »Bern. Tagwacht« poroča, da je sicer car vsaj politično mrtev, a ruski diplomati v inozemstvu se drže tradicij carizma. Na navodila iz Petrograda se ne ozirajo. Činovniki pariškega veleposlanstva pravijo sedanji ruski vladi: »so-vjet zastopnikov delavcev in psov.« Okolu izvolškega se zbirajo sorodniki carjeve rodbine, stari ruski plemiči, veleposestniki in veletrgovci. Francoska vlada se ravna, kakor znano, popolnoma po navodilih izvolškega.

Ženske činovnice.

Kodanj, 20. oktobra. Ruska vlada je z okrožnico naznanila, da smejo vsi uradi nastavljanje ženske.

Nemci zasedli otok Dagö.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. oktobra. Veliki glavni stan:

Na otoku Dagö smo izkrcali čete tam, kjer so se že pred dnevi ustalili izkrcani mornariški oddelki, da so zavarovali točke, kjer smo se nameravali izkrcati. Operacije se tam razvijajo po načrtu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. oktobra. Veliki glavni stan:

Naše čete so prišle na otok Dagö na vzhodno obal. Poizvedovalni oddelki prodirajo na notranjem otoku. Dozdaj se poroča, da je bilo več sto mož ujetih. Zasedli smo Schildau, ki leži med otokom Moon in celino. Ruske sile so zapustile Moon Sund v severni smeri; popustile so razvaline »Slave« in parnike, ki so jih tam zavozili na obal.

Z ruskega rumunskega pozorišča na suhem se ni nič poročalo, kar bi bilo važno.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 21. oktobra zvečer. Veliki glavni stan: Otok Dagö smo popolnoma zasedli.

Rusko uradno poročilo.

19. oktobra. Na vseh pozoriščih so streljali.

Vzhodno morje: Zvečer 18. t. m. smo končno dognali, da se je pričel 17. t. m. opoldne sovražnik po obstreljevanju obali na otok Dagö pri Serro izkrcavati. Ponoči od 17. na 18. t. m. se je nahajalo v pristanišču Kuivast, na vzhodni obali otoka Moon, 11 sovražnih ladij, najbrže so bile torpedovke.

Petrograd, 20. oktobra. (K. u.) Ker smo pod pritiskom premočnih sovražnih ladij izpraznili južni Moonsund, ni bilo več mogoče braniti otoka Moon, ki se nahaja v neposrednem območju sovražnih ladij, kar velja tudi Riškemu zalivu in peščene-mu nasipu Kassaru Wieka. Nepotrebno se je zato zdelo, da bi otok držali. Sklenili smo, da ga izpraznimo, kar smo izpeljali v skrajno težavnih okoliščinah v ognju sovražnih ladij z vseh strani, s sovražnimi ladjami so se zapletli v boj naši iskalci min, torpedovke in pomožne ladje. Podnevi so iskalci min odkrili polja min, ki so jih položili nemški podmorski čolni očitno zato, da odrežejo našim ladjam izhod iz Moonsunda v Finski zaliv. To v zvezi z izkrcanjem na otoku Dagö kaže, da namerava sovra-

nik uničiti bojne sile, ki to pokrajino branijo. Naše torpedovke so odkrile pri vходу v Finski zaliv in v Moonsund sovražne podmorske čolne. Megla in dež sta 19. zabranila ves dan, da nismo mogli sovražne mornarice opazovati. Ker smo izpraznili otok Moon in morje južno od Moonsunda, je položaj v celotni otočju in v Vzhodnem morju najskrajnejše nevaren in težaven.

Ruska zahodna bojna črta ogrožena.

Lugano, 19. (K. u.) »Corriere della Sera« poroča iz Petrograda: Vodilni ruski vojaški krogi sodijo, da je desno krilo ruske zahodne bojne črte v nevarnosti, odkar so Nemci zasedli otok Oesel. Umakniti se bodo morali v novo črto Leval-Hapsal-Pernow-Navast. Tudi v odseku severovzhodno od Rige se bodo morali morebiti umakniti do črte Wenden-Walk; pri Dvinskem pričakujejo, da bodo Nemci zopet nastopili. V Petrogradu se boje Zepelinov, ki imajo zdaj na otoku Oesel ugodno opirališče.

Petrograd izprazni.

London, 19. oktobra. (K. u.) Reuter. Iz Petrograda: Z ozirom na nevaren strateški položaj je vlada vse ukrenila, da se lahko Petrograd kmalu izprazni. Vlada se najbrž preseli v Moskvo in se nastane v Kremlu. Ustavodajalna дума bo zborovala najbrž v Moskvi. Predparlament, ki se odpravi jutri, bo imel najbrž svoje prve seje v Petrogradu. Od tam se preseli v Moskvo.

Rusi izpraznjujejo Hapsal.

Petrograd, 20. oktobra. (K. u.) Petrograjska agentura poroča iz Helsingfors: Rusi so izpraznili otok Dagö. Pričeli so že tudi izpraznjevati Hapsal. Na Alandskih otokih je mirno. Nemci so ujeli odposlanca glavnega mornariškega odbora, ki so ga odposlali na Baltiške otoke, da poroča o položaju.

Kronstadt in Baltisch Port.

Stockholm, 20. oktobra. Zelo hitro se pripravljalo, da se preseli ruska vlada iz Petrograda v Moskvo. Vsi veliki moskovski hoteli so na povelje vojaškega gubernatorja odpovedali svojim gostom. Sobe v hotelih so izpremenili v pisarne. V Moskvi so najeli tudi mnogo velikih zasebnih stanovanj in hiš, da nastavijo urade v njih. Oblasti se prično še te dni seliti.

Rotterdam, 20. oktobra. »Novo Vreme« poroča: Ker se bojijo, da se ne bi Nemci izkrcali, izpraznjujejo Hapsal, Kronstadt in Baltisch Port.

Ruski vojaki nameravajo svoje postojanke popustiti.

Stockholm, 21. oktobra. (K. u.) Ruski listi so objavili dnevno povelje višjega poveljnika severne armade Čerenusova, iz katerega je razvidno, da nameravajo vo-jaki nekega dne zapustiti svoje postojanke in se vrniti domov. Iz dnevnega povelja se razvidi, da je armada nezadovoljna zaradi pomankljive opreme in obleke.

Kerenski odšel na fronto.

Petrograd, 20. (K. u.) »Birževija Vedomosti« poročajo: Kerenski se je podal na fronto.

Bolezen Kerenskega.

Petrograd, 20. (K. u.) Bolezen Kerenskega je resna. Napadena je tudi desna stran pljuč in delovanje srca oslabiljeno.

Na morju.

Potopljena angleška oklopna križarka.

Berlin, 19. oktobra. Uradno: Naš podmorski čoln je potopil 2. t. m. severno od Irske angleško oklopno križarko Drake.

× × ×

Potopljena križarka je bila zgrajena leta 1901; obsegala je 14.300 ton, vozila je z brzino 24,6 pomorskih milj, oborožena je bila s 33 topovi (2 23 cm, 16 15,2 cm, 12 7,6 cm in 3 4,7 cm; posadka je štela 900 mož.

Berlin, 19. oktobra. Uradno: Na Atlantskem oceanu je bilo zopet 16.000 ton potopljenih.

Poročilo nemške mornarice.

Berlin, 21. oktobra. Uradno: Naš podmorski čoln, poveljeval mu je kapitan-ski poročnik Jess, je na angleški zahodni obali zopet potopil 6 parnikov, 1 jadrnico in 2 ribiški ladji, ki so obsegali okroglo 38.000 ton.

Pomorska bitka v Riškem zalivu.

Petrograd, 19. (K. u.) Admiralni štab objavlja sledeče podrobnosti o morskí bitki v Riškem zalivu: Sovražna brodovje je vdrlo v Riški zaliv ponoči od 16. na 17. t. m., do 20 vojnih ladij. Naše brodovje, poveljeval mu je admiral Bahirev, ki je razvil svoj prapor na križarki »Bajan«, se je peljalo sovražniku nasproti. »Bajana« je sovražni podmorski čoln brez uspeha napadel, ko se je sovražnik približeval. Naš oddelek se je ob 10 in pol dopoldne zapletel v boj s sovražnim brodovjem. Admiral Bahirev je ob 12 in pol opoldne za-

povedal, ker je bil sovražnik v premoči, naj se oddelek umakne v Moonsund. Naš oddelek se je umikal proti severu. »Slava«, zadnja ladja v črti, so izdatno poškodovali, preluknjali so jo tudi pod vodo; ladja se je s sprednjim delom naprej potopila pri vходу v prekop. Ostanek oddelka se je peljal skozi prekop v notranji del Moonsunda. Del sovražnega brodovja, ki je zasledoval naš oddelek med umikanjem, je pričel obstreljevati baterije na Moonu in na Verderju; prisilil jih je, da so utihnile in jih je uničil. Ladje oddelka so bile nekoliko poškodovane. Potem, ko je sovražnik obstreljeval baterije, je vdril v južni del pristanišča Tujevasta. Drugi del sovražnega oddelka se je vozil ob obali severno od Moonsunda in je obstreljeval nasip med Oeselom in Moonom. Sovražnik je istočasno izvedel velik zračni napad. Brez uspeha je vrgel veliko bombo na Tujevasto in na ladje. Več Zepelinov je preletelo zvečer 16. t. m. pokrajino pri Moonsundu.

Petrograd, 19. (K. u.) Agentura: Admiralni štab javlja: Na otokih v Vzhodnem morju se 18. oktobra ni nič izpremenilo. Naše torpedovke so izmenjavale s sovražnikom strele na južnem delu Moonsunda, kjer sta bili dve sovražni torpedovki na naših poljih sestreljeni in sta se potopili. V včerajšnjem boju pri južnem vходу Moonsunda so naše linijske ladje večkrat zadele sovražne vojne ladje velikanske in so potopile dve sovražni ladji, ki sta iskali mine. Istočasno je zadela sovražna torpedovka, ki je spremljala sovražno brodovje, na mino in se je potopila. Sovražna brodovje je sestavljalo približno deset bojnih ladij velikank, dve sta bili nove vrste »Kaiser und König«, približno 10 križark, vsaj 50 torpedovk, med njimi 20 nove vrste »König« in osem do deset podmorskih čolnov. Te bojne sile so spremljevale ladje, ki so iskale mine, pomožne ladje, transportna vozila in pomorska letala. Vso noč smo videli, da so letali Zepelini nad Riškim zalivom in nad Finskim; eden med njimi je vrgel na mesto Pernow približno 20 bomb; ubitih je bilo približno 10 ljudi in nekoliko živine.

Kje se je »Slava« potopila?

Stockholm, 20. Ruska bojna ladja velikanka »Slava« se je potopila pet kilometrov od obali. Skoraj vsi častniki so pripadali uglednim petrograjskim rodbinam. Ruski listi objavljajo cele strani posmrtnic.

Rusi »Slavo« sami potopili.

Petrograd, 20. oktobra. (K. u.) Agentura: Minister mornarice Verderevskij, ki je odpotoval k baltiški mornarici, je izjavil častnikarjem, predno je odpotoval: Nastop ruskih ladij proti sovražnim pomorskim silam je bil zelo hraber čin. Vsaka ladja velikanske vrste »König« je bila mogočnejša, kakor celo rusko brodovje. »Sava« je bila tako poškodovana, da ni mogla slediti ruskim ladjam, ko so se proti severu umikale. Rusi so jo sami potopili, da zapro sovražnim ladjam pot. Načelnik admiralnega štaba grof Kapnist, je izjavil častnikarjem, da so vzeli Nemci v enem samem dnevu otok Oesel. Ruski podmorski čolni niso mogli proti nemškemu izkrcanju ničesar storiti, ker je morje močno plulo.

2 angleška rušilca potopljena.

London, 21. oktobra. Uradno: Admiraliteta poroča: V boju z dvema hitro vozečima težko oboroženima nemškima ladjama sta bila na severnem morju potopljena angleška rušilca Mary Reos in Strongbow.

Kodanj, 21. oktobra. (K. u.) »National Tidende« javlja iz Kristijanije: Od 190 mož posadke obeh potopljenih angleških rušilcev, ki sta spremljala brodovje transportnih parnikov na Angleško, brodovje je tudi potopljeno, so rešili le 10 mož. Norveška admiraliteta poroča, da so potopili poleg obeh angleških rušilcev 2 danska, 2 švedska, 5 norveških in 1 belgijski parnik. Do zdaj so rešili 78 mornarjev. Od potopljenih danskih parnikov so posadke večinoma rešili.

Prodane avstrijske ladje na Kitajskem.

Dunaj, 20. (K. u.) Kitajska je še pred vojno napovedjo prodala ladje avstrijskega Lloydja »China«, »Silesia« in »Bohemia« za štiri milijone dolarjev.

Ameriški transportni parnik potopljen.

Washington, 21. oktobra. (P. u.) Vojni urad poroča: V evropskem vojnem odseku je bil torpediran in potopljen 17. t. m. ameriški transportni parnik Antilles (6878 ton). Ladja je vozila domov. Od 167 oseb na krovu jih je 15 utonilo. Podmorskega čolna niso videli. Častnike armade in mornarice, ki so se nahajali na krovu, so rešili. Od ladjinih častnikov so mrtvi 3, od 33 vojakov, ki so se nahajali na krovu, jih je mrtvih 16.

Pomorska kriza.

»Secolo« pravi, da dela sporazum na pogodbo, ki naj uvede transporte. Ladje nameravajo bolj izrabiti in ustanoviti medzavezniško brodovje v skupno korist

pod enotnim vodstvom. Znižanje cen ladij olajšuje iznajdbo glede na obrambo proti podmorskim čolnom. Vojne ladje, ki niso sposobne za boj, naj se preuredi za trgovino. Nagrade naj se mornarji, ki hitro in redno prevažajo živila, premog in železo. — Iz Bergena se poroča, da se je vrnilo veliko norveških pomorščakov, ker se je obrat znižal na angleški zahodni obali najbrže radi nemških podmorskih čolnov. Anglija rekvirira nizozemske ladje, ki jih je že zaplenila. Iz Anglije se že 14 dni ni pripeljala nobena ladja v Rotterdam. Nizozemska vlada je plovbo ustavila.

Uspeh Nemcev na zahodu.

Berlin, 20. Wolff: Nemška zahodna bojna črta meri 685 kilometrov: 545 kilometrov proti Francozom, 140 kilometrov proti Angležem. Silovita borba se bje večinoma na belgijsko-francoskih tleh. Nemčija je zasedla 19.220 kvadratnih kilometrov francoske in 28.980 kvadratnih kilometrov belgijske zemlje. Na najskrajnejšem jugozahodu Alzacije je zasedla Francija le 900 kvadratnih kilometrov, večinoma gore. Nemci so ujeli do 10. avgusta 55 tisoč 879 Angležev in 402.794 Francozov in zaplenili do 26. julija Francozom in Angležem 2413 topov. Števila vzeti strojni puš ni mogoče dognati, ker so z njimi večinoma takoj streljali na sovražnika.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Pogoji za opazovanje niso bili ugodni; na Flanderskem so zato manj streljali, kakor prejšnje dni; le v nekaterih odsekih med gozdom Houthouster in Deule so od časa do časa močno streljali. Ugodno za nas so se končali na več točkah boji poizvedovalnih čet smo odbili. V večji meri niso napadali.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Topovska bitka severno od Soissons traja dalje. Z najskrajnejšo ljutostjo se bore tam zbrane artiljerijske množice, le ponoči je začasno ponehal boj. Trajni ogenj metalcev min je sprednji bojni odsek med Vauxaillonom in Brayem izpremenil v polje min. Posamezne sunke francoskih poizvedovalnih čet smo odbili. V večji meri niso napadali.

Vzhodno od Moze so včeraj popoldne močnejše streljali. Pri lastnih podjetjih smo več sovražnikov ujeli.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 20. oktobra zvečer. Veliki glavni stan:

Na Flanderskem zelo močno streljajo. Severnovzhodno od Soissons od včeraj opoldne zopet besno streljajo s topovi. Na Dagö dobro napredujemo. Francoski napadi so se izjalovili v Macedoniji zahodno od Ohridskega jezera.

Italijanska ministrska kriza.

Amsterdam, 19. oktobra. (K. u.) Angleški listi poročajo, da grozi italijanska ministrska kriza.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Ostende so z morja obstreljevali. Hiše v mestu so poškodovane. Na flanderskem pozorišču se je slabo videlo in so se za to boji omejili. Predno se je steno, so na obeli močno streljali. Pri Dünkirchnu in v nekaterih odsekih glavnega bojišča smo z velikimi izgubami za sovražnika vrgli poizvedovalne oddelke, ki so napadali.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Zjutraj je bilo megleno; jutro je bilo za to mirnejše. Ko se je pa boljše videlo, se je razvila topovska bitka pri Vauxaillonu do pri Braye do največje besnosti. Bila se je z nezmanjšano silo, večkrat se je dvignila do bobnečega ognja, tudi ponoči. Večjih napadov dozdaj ni bilo.

Pri ostalih armadah so se večinoma le malo bojevali.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 21. zvečer. Veliki glavni stan: Na Flanderskem so živahno streljali s topovi. Severnovzhodno od Soissons se bje močnejši boj s topovi.

Silovita topovska bitka pri Soissonsu.

Berlin, 20. oktobra. (Wolff): Severno od Soissons traja neprestano silovita topovska bitka dalje; streljava strašno veliko porabijo. Na obeh straneh Moze se je popoldne zvedrilo; sovražnik je na celi bojni črti močnejše streljal.

Francoska zbornica.

Pariz, 20. (K. u.) Tekom debate o splošni politiki vlade je ministrski predsednik Painleve izjavil, da mora debata pokazati, ali vživa vlada še zaupanje. Ministrski predsednik je prepričan, da je zmaga zaveznikov gotova, ako se disciplinirajo in napno vse sile. Painleve je izjavil nato, da obstoje vojni cilji Francije izključno v vzpostavitvi njene pravice, namreč v vrnitvi Alzaško-Lotarinske Franciji. Vojna se mora nadaljevati z vsemi sredstvi, izrabiti je treba vse pomožne vire zaveznikov, da se doseže ta cilj. Ako bomo hodili svoja pota, se bo naš cilj vedno bolj oddaljeval. Skupno postopanje z angleškim prijateljem je natančno določeno. Sedaj se vrše pogajanja glede povečanja Nemčija Alzaško-Lotarinske nikdar ne bo odstopila, je bila le napoved prepira, na katero je odgovoril Lloyd George z izjavo, da se bo Anglija toliko časa bojevala ob strani Francije, dokler ne bo Alzaško-Lotarinska desaneksionirana. Zbornica je sprejela končno dnevni red, ki izreka vladi popolno zaupanje.

Angleška spodnja zbornica.

Rotterdam, 20. (K. u.) »N. R. Courant« poroča, da je v včerajšnji seji spodnje zbornice Lonsdale vložil k volilni prenosni predlog, po katerem bi novi volilni zakon za Irsko ne prišel v poštev. Zbornica je predlog odklonila. Državni tajnik Cave je sporočil, da se bo sestavil odbor, ki bo nanovo razdelil volilna okrožja na Irskem. Nacionalista Dillon in O'Brien sta postopanje vlade označila kot izdajstvo. Vlada s svojo politiko opravičuje sinfeinsko gibanje in nacionalistom napravlja vedno nove težkoče.

Nov zračni napad na Angleško.

Berlin, 21. oktobra. Uradno: Ponoči od 19. na 20. t. m. je napadla skupina pomorskih zrakoplovov Angleško. Posebno uspešno so vrgli naši okroglo 26.000 kg bomb. Obstreljevali so vojaške naprave v sledečih krajih: London, Manchester, Birmingham, Nottingham, Derby, Lowestoft, Hull, Crimsby, Norwich in Mappleton. Povsod smo opazovali razstrelbe in požare. Poveljnik zrakoplovov kapitanski poročnik letalec Proisch von Buttar-Brandenfiels je s svojo preizkušeno posadko napadel 14-krat Anglijo, štirikrat London. Ko so se vračali s sijajno posrečenega podjetja, so zašli štirje zrakoplovi, ki so jim poveljevali preizkušeni poveljniki kapitanski poročniki Stabbert, Koelle, Caspar Hans in Schwander radi nenavadno močnega neugodnega vetra in vsled megle, ki je onemogočila vsako orientacijo, na francosko bojišče, kjer so jih, kakor sledi iz francoskih poročil, sestrelili ali pa prisilili, da so se morali izkrcati. Podrobnosti o usodi posameznih zrakoplovov in posadk zdaj še niso znane.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

London, 21. oktobra. (K. u.) Uradno: Sovražnik zrakoplovi so napadli danes zvečer vzhodne in severovzhodne grofije. Sovražnik je udril na gotovo daljavo v notranjost teh grofij, a posebnih napadov ni izvedel. Napadlo je 6 ali 7 napadalcev. Bombe so metali na razne točke, tudi na nekatere v Londonu.

London, 21. oktobra. (K. u.) Reuter: Včeraj je bilo povodom zračnih napadov ubitih 27, ranjenih pa 53 oseb. Tudi nekaj škode so zrakoplovi povzročili.

Vojska z Italijo.

Dunaj, 20. oktobra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Na celi soški bojni črti so Italijani izvajali motilni ogenj, primerno smo mu odgovarjali. Lastno topništvo je razstrelilo zalogo streliva pri Dobrdoškem jezeru. Bojev s pehoto ni bilo ne na tem, kakor tudi ne na koroškem pozorišču. Dežuje.

Dunaj, 21. oktobra. (K. u.) Vojni tisk. stan: Na gori Sv. Gabrijela so se bili tudi včeraj boji z ročnimi granatami.

Na južnem Tirolskem so naskočile v Fleims-dolini patrolje nekega pešpolka sovrážno postojanko, iz nje so se vrnile z 1 častnikom in 40 vojakom in znatnim plenom, več samokresnih pušk med njimi.

Sicer so včeraj streljali s topovi večinoma le zmerno. V ozemlju Adamello so se pojavljali snežni viharji.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. oktobra. Uradno: V dolini Flams so se vrnile naše patrolje z 1 ujetim častnikom in s 40 ujetimi sovrážnimi vojaki.

Italijansko uradno poročilo.

20. oktobra. Na celi bojni črti so nastopali naši proizvedovalni oddelki; z obeh strani so streljali s topovi, kakor po navadi.

Italijani zasedajo.

Lugano, 20. oktobra. »Tribuna« javlja iz Aten: Italijani so zasedli v Jonijskem morju več otokov.

Nepoboljšljivi Sonnino.

»Utro Rossij« poroča iz baje merodajnega vira, da se je med Srbijo in Italijo glede Jadranskega morja dosegel sporazum. Sonnino je baje pri teh pogajanjih izjavil, da je obnovev Srbije brez poraza in razdelitve Avstrije nemogoča, vsled česar mora Italija pričeti z odločnimi akcijami. Končno je Pasiča zagotovil najkrepkejšo diplomatsko pomoč Italije.

General Baratier padel.

Pariz, 20. (K. u.) »Agence Havas«: General Baratier je v nekem jarku prve črte nenadoma umrl.

Mirovni pokret.

Mir ruskega sovjeta.

Petrograd, 20. (K. u.) Agentura: Izvršilni odbor delavskega in vojaškega sveta je izvolil bivšega delavskega ministra Skobeljeva, da zastopa rusko demokracijo na posvetu zaveznikov v Parizu. Naročil mu je, naj se zavzame za sledeče pogoje: 1. Nemške čete naj izpraznijo Rusijo. Poljakom, Litavcem in Letom se podeli samouprava. 2. Turški Armeniji naj se podeli samouprava. 3. Vprašanje Alzacije-Lorene naj se reši po ljudskem glasovanju, ki bo di popolnoma svobodno. 4. Belgija naj se obnovi in odškoduje za njene izgube iz mednarodnega sklada. 5. Obnoviti naj se Srbija in Crnagora, odškodujeta naj se iz mednarodnega sklada. Srbija dobi prihod k Jadranskemu morju. Bosna in Hercegovina naj postane samoupravni. Spornim ozemljem na Balkanu se podeli samouprava, dokler se ne izvede ljudsko glasovanje. 7. Rumunija se v svojih mejah zopet obnovi in obljubi, da podeli Dobrudži samoupravo in slovesno obljubi, da izvede člen 3. berl. pogodbe o enakopravnosti judov. 8. Italijanskim provincam v Avstriji se dovoli samouprava, dokler ne odloči ljudsko glasovanje. 9. Nemčiji se vrnejo vse njene kolonije. 10. Obnoviti se Perzija in Grška. 11. Nevtralizirajo se vse morske ožine, ki vodijo v notranja morja, kakor tudi suški in Panamski prekop. Zajamči se svoboda trgovske plovbe, razveljavi se pravica uporabe in torpediranja trgovskih ladij. 12. Vse države, ki se vojskujejo, se odpovejo kontribucijam ali odškodninam v kakršnikoli obliki. Vse kontribucije, ki so se naložile med vojsko, se morajo povrniti. 13. Vsaka dežela je neodvisna glede na svojo trgovsko politiko, vse dežele se pa obvežejo, da opuste po vojski trgovsko politiko in da ne sklepajo nobene posebne carinske pogodbe. 14. Mirovne pogoje določijo na mirovnem kongresu zastopniki, ki jih izvolijo zastopstva narodov. Pogoje morajo potrditi parlamenti. Diplomati se obvežejo, da ne bodo sklepali nobenih tajnih pogodb; pogodbe, ki nasprotujejo mednarodnemu pravu, so toraj neveljavne. 15. Polagoma se razorožuje na suhem in na morju; nato se uvede milica. Končno se priporoča, naj se vse poizkusi, da se odstranijo ovire stockholmskega posveta in da se izdajo potni listi tistim strankam, ki se ga žele udeležiti.

Mirovni manifest skandinavsko-nizozemskega odbora.

Stockholm, 20. (K. u.) Skandinavsko-nizozemski organizacijski odbor za stockholmsko konferenco objavlja mirovni manifest na k internacionalni pripadajoče stranke, ki predlaga mir sporazuma potom rešitve problemov, ki tvorijo vzrok sedanje vojne. Predlogi so naslednji: Nobenih aneksij in nobenih kontribucij, rešitev narodnih vprašanj v smislu svobode narodnosti. Mednarodna ureditev narodne samouprave. Pretvoritev iz raznih narodnosti obstoječih držav v zvezne države. Popolna politična in gospodarska vzpostavitev Belgije. Rešitev alzaško-lotarinskega vprašanja potom ljudskega glasovanja. Po sklepu miru vzpostavitev gospodarske in politične neodvisne, s Črno gorjo združene Srbije, ki naj se zopet vzpostavi iz mednarodnega fonda. Bolgarska dobi vzhodno Macedonijo do Vardara. Ustanovitev svobodne, neodvisne Poljske. Neodvisnost Finske. Kulturna avtonomija za italijanska ozemlja Avstrije, ki bi se ne odstopila Italiji. Mednarodna rešitev židovskega vprašanja. Ustanovitev družbe narodov. — Odbor prosi stranke, da izrazijo o tem motivirano mnenje do 1. decembra t. l.

Clemenceau se spravil s Poincaréjem.

Genf, 20. oktobra. »L'Oeuvre« poroča: Po več letih se je posrečilo, da sta se spravila Poncaré in Clemenceau.

Iz državnega zbora.

Interpelacija posl. Gostinčarja.

Poslanec Gostinčar je vložil na ministra za notranje zadeve interpelacijo

zaradi uračunjenja službenih let onih policajev, ki jih je leta 1913. država prevzela od ljubljanske občine.

»Česky svaz«

je imel 17. t. m. dopolndne plenarno sejo ob navzočnosti 75 poslancev. Predsedoval je posl. Stanjek. Odobreno je bilo poročilo predsedstva o raznih akcijah, izvršenih zadnje dni. — Razpravljal je obširneje o vprašanju mandatov obsojenih poslan. in o dopolnilnih volitvah. Odobrili so se vsi tozadevni koraki predsedstva in parlamentarne komisije. — Nato se je vršila obširna razprava o prehranjevanju v čeških deželah. Čule so se pritožbe iz vseh krajev in ravnanju prehranjevalnega urada in raznih central. Svaz je imenoval komisijo, da pripravi jako rezko skupno akcijo. Naposled so bili imenovani razni pripravljalni odbori in na novo ustanovljen poseben odbor za zbiranje in ureditev gradiva o političkih preganjanjih. Temu je bila poverjena naloga, da stopi v dotiko z ostalimi nemškimi strankami.

Najnovejše vesti.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 21. oktobra zvečer. Veliki glavni stan: Za nas uspešni delni boji v Macedoniji zahodno od Ohridskega jezera in severnozahodno od Bitolja.

Hvarski škof umrl.

Zader, 21. Hvarski škof Jordan Zaničević je včeraj umrl.

Nemški zunanji minister v Budimpešti in na Dunaju.

Budimpešta, 21. (K. u.) Državni tajnik dr. pl. Kühlmann se je pripeljal včeraj v Budimpešto.

Berlin, 21. (K. u.) Državni tajnik zunanjih reči dr. pl. Kühlmann se bo ustavil ob svojem povratku iz Carigradu na Dunaju, da se posvetuje z avstrijskimi državniki.

Dva Zepelina uničena.

Pariz, 21. (K. u.) Uradno: Dva Zepelina, ki ju niso mogli več voditi, sta se, napadena po letalih in obrambnih baterijah, spustila pri Saone na tla. Posadki sta zažgali zrakoplova in poskušali pobegniti, a smo ju ujeli.

Poostritev nizozemsko-angleških razmer.

Berlin, 20. oktobra. Iz Haaga poroča »Lokalanzeiger«: O uvedbi vojaške dolžnosti na Nizozemskem se govori, da namestila vlada vpoklicati pod orožje približno 300.000 mož in si pridržuje pravico, da se to število še poveša. Politični krogi sodijo zelo resno o položaju, ker so se razmere Nizozemske in Anglije poostrile. Ne verujemo, da se bo spor z Anglijo zaradi prevoza peska in kamenja skozi Nizozemsko mirno rešil. Anglija tudi ni voljna, da bi tozadevno prepustila v presojo razsodišču.

Trgovinsko-kreditna pogodba med Avstrijo in Nizozemsko.

Amsterdam, 20. (K. u.) Haaški korespondenčni urad poroča: Dne 19. t. m. se je sklenila trgovinsko-kreditna pogodba, o kateri so se nekaj tednov pogajali v Haagu med Nizozemsko in Avstrijo. Pogajali so se o izvozu v Avstrijo in na Nizozemsko in o ureditvi kreditov med Nizozemsko in Avstrijo. O izvozu v Avstrijo se sklene tudi skupna pogodba z Nemčijo.

Dunaj, 21. (K. u.) »Politische Rundschau« poroča: Pri trgovinsko-kreditni pogodbi med Avstrijo in Nizozemsko gre za to: Avstrija je izjavila, da dobavi Nizozemski industriji važne predmete, med njimi les in olje za mažo; Nizozemska se je obvezala, da dobavi Avstriji živila. Nizozemske banke so dovolile prizadetim avstrijskim bankam kredita 4 milijone nizozemskih goldinarjev. Bistvena vsebina se uradno v kratkem razglasi.

Argentinijska ne prekine diplomatskih zvez z Nemčijo.

Berlin, 20. »Morning Post« poroča: Argentinsko ministrstvo je odklonilo predlog senata o prelomu diplomatskih zvez z Nemčijo.

Japonska in vojska.

Kolin, 20. oktobra. Japonski poslanik v skandinavskih državah je izjavil: Za Japonsko se je vojska dejansko končala že pred tremi leti. Japonska ne namerava skupno s Kitajsko za vzhodno Azijo proglasiti ameriško Monroe doktrino (Azijo Azijcem. O. u.). Ni res, da se japonski častniki vokujejo na ruski fronti. Res ni tudi, da se je pripeljalo na severno evropsko morje japonsko brodovje. Brodovja malih japonskih ladij se nahajajo le v Sredozemskem morju; ostale japonske vojne ladje se pa nahajajo na Tihem morju.

Nova švedska vlada.

Stockholm, 20. (K. u.) Ministrski predsednik Eden je danes predložil kralju novo ministrsko listo, ki jo je kralj sprejel. Predsedstvo je prevzel Eden (liberalec), ministrstvo za zunanje stvari Kellner. Pri zaprisezi novega ministrstva je ministrski

predsednik Eden pojasnil glavna načela politike nove vlade in naglašal neomajno švedsko nevtralnost v svetovni vojni.

Dnevne novice.

+ Deželni glavar dr. Šusteršič v glavnem stanu. Naš deželni glavar je bival preteklo soboto v glavnem stanu, da vnovič osebno intervenira o zadevi rekvizicije krme in krompirja na Kranjskem. Glede krme je dosegel, da se v kranjski kontingent vstee sploh vse, kar je Kranjska vojaštvu dala, bodisi potom neposrednih rekvizicij posameznih vojaških oddelkov. — Deželni odbor je vsled tega izdal okrožnico na vsa županstva, da mu naznanijo količino neposrednih dajatev. Vsak posestnik, ki je vojaštvu dal kaj krme neposredno (brez naloga županstva), naj dotično količino takoj naznani svojem županstvu. Upoštevati je tudi tista količina krme, ki se je odvzela po paši vojaških konj ali pa uničila po vojaških taboriščih. Treba pa je to prijaviti prav takoj, v par dneh, — Gleda krompirja stopi pa stvar tako: Deželna vlada kranjska rekvirira na Kranjskem za armado 40.000 q (400 vagonov) krompirja. Vsako nadaljno dobavo krompirja iz Kranjske za v o j a š t v o je pa najvišje armadno poveljstvo izrecno prepovedalo. Kranjska ima potem preskrbeti samo svoje lastno prebivalstvo.

+ Zagrebške »Novine« in S. L. S. Zagrebške »Novine« priobčujejo dopis iz Ljubljane, v katerem med drugim pravijo: »Sve, što nam stoji na putu, neka se bezobzirno makne. Odmah! Periculum in mora! Prije svega očekuje južnoslavenska javnost reorganizaciju najjače slovenske političke stranke. Kako je Vaš dopisnik informiran, pokreće se akcija, da se restaurira i oživi »Vseslovenska ljudska stranka«, što ono će osim Kranjske obuhvaćati i sve »obmejne« Slovence. Prigodom pogreba dra. Kreka razgovarao sam s mnogim odličnim predstavnicima iz svih slovenskih krajeva, pa mogu ustvrditi, da će ta reorganizacija naći posuda mnogo savremenog razumijevanja i mnogo oduševljenja. Deklaracijska će politika kao minimum naših zahtjeva biti politički kredito novoga organa te stranke. »Jugoslavina« će izaći — možda već početkom drugog mjeseca — kao glasilo južnoslavenske misli među katoličkim organiziranim Slovencima, kao glasilo svih katoličkih pokrajinskih i državnih narodnih zastupnika uz poznatu iznimku.«

+ Vinko Kavčič. Zvečer 17. oktobra t. l. je preminul za zemeljsko življenje č. g. Vinko Kavčič, duhovnik v Kranju, za pljučno jetiko, star šele 35 let. Prva njegova služba je bila v Sv. Križu pri Kostanjevici, zadnja pred dvema letoma v Št. Janžu na Dolenjskem. Ko je prišel na dopust, je izgledal popolnoma zdrav in močan. Pridigoval, spovedoval, pomagal pri igrah in pel s svojim lepim moškim glasom pri prireditvah v Ljudskem domu. A v letošnjem postu mu je prišlo v grlo, da ni 6 tednov mogel glasno govoriti. Pred mesecem je moral leči. Točnost in natančnost za opravlila, h katerim se je obvezal, je ohranil do zadnjega. Umrl je lepo pripravljen. Predzadnja noč je naročil za vse papirke, kam kateri spada, vrnil še pred večerom izposlane tiskovine, se dal naslednje jutro še enkrat spovedati in obhajati z besedami: »Danes bom umrl.« — Svetila mu večna luč! Priporoča se v molitev.

Za vojne kurate so imenovani: duhovnik krške škofije Franc Posavec, duhovnik ljubljanske škofije Iv. Burnik in duhovnik goriške škofije Štefan Pajntar.

Odlikovani so bili pri težki havbični bateriji z bronasto hrabrostno svetinjo slovenski fantje: Alojzij Dejak iz Ribnice; Jožef Koprivšek iz Kočevja; Ivan Škulj iz Griča pri Vel. Laščah; Anton Dobravec iz Radovljice; Jožef Kos iz Moslavine; Ludovik Šviligoj iz Pevme; Martin Hribar iz Vinjivrhaj; Andrej Manfreda iz Sv. Lucije; Ivan Hočevar iz Studenca pri Krškem; Fran Golob iz Godič pri Kamniku; Fran Bučar iz Škocijana; Fran Lojen iz Črne na Koroškem.

— V sobotni notici glede razglednic pokojnega dr. Kreka se je urinila neljuba napaka pri nadrobni prodaji. Cena posameznim razglednicam je 14 vinarjev, ne pa 10 vinarjev.

— Zaročil se je g. dr. Hugo Robič, sin bivšega državnega poslanca in štajerskega deželnega odbornika g. Fran Robiča z gosposdično Anico Majdičevno, hčerko veleposesnika in posestnika paromlina g. Peter Majdiča v Celju.

Upokojeni so častniki: Inženir Šegula Konrad; poročnika 17. pešpolka Andrej Bole in Mulej Oskar; vojni kurat Golec Ivan.

Občinske volitve v Zagrebu so končane. Tudi v III. razredu so zmagale združene meščanske stranke. Frankovci so propadli v vseh razredih. V občinskem svetu, ki šteje 50 svetovalcev, so še samo trije Frankovci, ki so na bili izvoljeni že leta 1913.

— **Cesarska naredba za zopetno uvedbo pomemčenih tujk.** »Streiffleurs Militär-blatt« poroča: Cesar je odredil, da se udomačene tujke, katere so zadnji čas pomemčili, zopet vporablajo. V bodoče se morajo v službenem prometu vporabljeni naslednje besede: Adresa, aspirant, avto, avtomobil, biblioteka, distanca, generator, instrukcija, kuverta, legitimacija, motor, motorni voz, organizacija, pari, fotografija, radium, receptis, rubrum, telegraf, telefon, teren, urgenca.

— **Umrli je v Celovcu 77letna gospa Magdalena Ehrlich,** mati bogoslovnih profesorjev prelata dr. Martina Erlicha in dr. Lamberta Ehrlicha. Naše iskreno sožalje.

— **Odlikovani igralci.** Srebrno častno svetinjo Rdečega križa z vojno dekoracijo je podelil nadvojvoda Franc Salvator igralcem zagrebškega gledališča g. Irni Polak in Miri Korošec.

— **Ženske pomožne moči pri armadi na bojišču.** Uradno poročajo: Uporaba ženskih pomožnih moči pri armadi na bojišču se je tako dobro obnesla, da se namerava nadaljevati to akcijo v velikem obsegu. V to svrhu je določila vojna uprava za armado na bojišču nove, bistveno izboljšane službene pogoje, ki bodo tudi ženam in dekletom takih stanov, ki so bile dozdanj odvisne od preskrbe, olajšale sklep, da se potezajo za nastavljenje pri armadi na bojišču. Ne glede na plačo se jim bodo dovolile glede oskrbe, stanovanja, obleke, zdravniške oskrbe, dopustov in pravice do povrnitve potnih stroškov mnoge tistih ugodnosti, ki jih uživa le tisti, ki pripada armadi na bojišču, čeprav seveda ne bodo opravljale službe v bojnem prostoru, marveč daleč zadaj za fronto, kjer so nevarnostim vojne skoraj ravno tako odtegnjene, kakor v zaledju.

— **Aretirali so v Celju pravnega praktika dr. Fohna,** katerega sumijo da je izvršil neko tatvino v tamošnjem muzeju.

Darovi za dr. Krekov spomenik.

Vsi darovi za dr. Krekov spomenik naj se pošiljajo na naslov: »Odbor za dr. Krekov spomenik, Ljubljana«.

— **Namesto venca na grob dr. Kreka** je sklenila Družba Sv. Mohorja darovati za slovenske begunce 500 K. Kakor smo že poročali, se je v žalni seji 11. t. m. votirala enaka vsota za nagrobni spomenik. Dr. Janko Brejc je daroval namesto venca na grob »Podpornemu društvu za slovenske dijaške koroške« 500 K in za nagrobni spomenik 500 K; v ravno ista namena je darovalo »Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem« po 200 K.

Ljubljanske novice.

— **Ij Najvišje pohvalno priznanje** je dobil štabni zdravnik dr. Edvard Šlajmer, poveljnik rezervne bolnišnice »Leoninum« v Ljubljani.

— **Državna obrtna šola v Ljubljani.** Na tem zavodu je pouk le deloma ustavljen in sicer na oddelku: ženska obrtna šola. Vsi drugi oddelki, osobito pa višja obrtna šola, imajo reden pouk. Pričetek pouka na ženskem oddelku bo pravočasno objavljen po listih.

— **Ij Samoumor lastnice loterijske pisarne gospe Julijane Brus.** V soboto jutraj so dobili v Ljubljani ob Sv. Jakoba nabrežju nasproti hiše št. 17. utopljenko. Poleg nje je ležal klobuk, kar je bilo znamenje, da jo tja Ljubljani ni doplovila in da je žena tu iskala smrti. Utopljenka je imela tri rane, eno na vratu in dve na roki. Rane niso bile globoke, iz česar so sklepali, da je umor izključen in da si je utopljenka predno je šla v vodo, sama zadala te rane. Tudi kakih prask ni bilo opaziti na obrazu. Utopljenka je od rane na vratu imela le krvavo sled na bluzi. Včeraj so utopljenko agnoscirali: utopljenka je leta 1851. v Ljubljani rojena Julijana Brus roj. Hinterlechner, lastnica loter. pisarne v novi ul. V petek jo je videla neka ženska, ki je ob Ljubljani prala, ko je hodila ob vodi, zvečer v temi je šla v vodo. V vodi je ležala približno kakih 12 ur. Pravijo, da je že pred dnevi poizkušala prerezati si žile na roki in na vratu. Pokojna, ki je bila čudakinja, je brezdomno izvršila samoumor v duševni zmedenosti.

— **Ij Umrli je včeraj skladiščni mojster** južne železnice Ivan Korče. Pogreb se vrši izpred deželne bolnišnice v torek ob 2. uri popoldne.

— **Ij Vpoklici nesposobnih črnovojnikov** se bodo izvršili tudi na Kranjskem z dnem 16. novembra. Pravijo, da kdor se prej prostovoljno javi, bo po možnosti zaposlen tam, kakor sam želi.

— **Ij Sveža repa za prvo uradniško skupino.** Mestna aprovizacija Ljubljanska bo delila v torek, dne 23. t. m. popoldne, na Poljanski cesti štev. 15 prvi uradniški skupini svežo repo. Določen je tale red: Od 2. do 2. ure štev. 1 do 100, od 2. do 3. ure štev. 101 do 200, od 3. do 4. ure štev. 201 do 300, od 4. do 5. ure štev. 301 do konca. Vsaka oseba prejme repe eno mero, ki

tehta približno 5 kilogramov. Ta mera repe stane 50 vinarjev. Pripravite vreče.

— **Ij Prodaja moke za siranke.** Strankam se bode prodajala moka od srede, dne 24. oktobra 1917 do vse te sobote, dne 27. oktobra 1917. Na vsako izkaznico se dobi pol kilograma moke za kuho, kilogram po 66 vinarjev.

— **Ij Ostanek moke je napovedati zanesljivo v ponedeljek,** dne 29. oktobra 1917.

— **Ij Izgubil se je siv volnen pas** od pletene jopice od Šelenburgove do Streliške ulice. Odda naj se proti nagradi v upravi lista.

— **Ij Obrtno gibanje meseca septembra v Ljubljani.** Meseca septembra je pri mestnem magistratu priglasilo 15 odglasilo pa 5 strank svoje obrti. Priglasili so: Fran Perdan, Gosposka ulica 3, reklamno podjetje in plakatovanje oznanil. Fran Proj, Sv. Martina cesta 2, pekovski obrt. Tereziya Prešer, Sp. Šiška 157, prodaja sadja, zelenjave in slaščic. Marija Zalokar, Sp. Šiška 78, prodaja sadja, zelenjave, slaščic, papirja in galanterijskega blaga. Rudolf Dimnik, Breg 6, prodaja razglednic, papirja, pisalnih in kadilnih potrebščin ter galanterijskega blaga. Ema Mravlj, Sp. Šiška 228, prodaja sadja. Ana Habicht, Sv. Martina cesta 4, prodaja krojnega in drobnega blaga ter potrebščin za šivilje. Ivan Pajsar, Cesta na Loko št. 22, izdelovanje kiseline in trgovine z deželnimi pridelki. Marija Vogrinc, Hradeckega vas 42, žensko krojaštvo. Amalija Čadež, Šolski drevored 8, trgovina z mešanim blagom, izvzemši v § 38/5 o. r. omenjeno blago. Davorin Zdravič, Sv. Florijana ulica 4, trgovska agentura, Fran Miklitsch, Slomškova ulica 5, trgovina z lesom. Karel Kavčič, Sodna ulica 1, trgovina z mešanim blagom izimši v § 38/5 omenjeno blago. Ana Schuller, Ravniharjeva ulica 8, žensko krojaštvo ter Ivana Blas, Pred škofijo 20, trgovina z mešanim blagom izimši v § 38/5 omenjeno blago. — **Odglasili so:** Hugon Kralj, Wolfova ulica 6, trgovina z lesom. Uršula Stupica, Sv. Martina cesta 2, pečenje domačega kruha. Valentin Urbančič, Resljeva cesta 1, trgovska agentura in komisij-ska trgovina s sadjem in zelenjavo. Marija Prek, Vodnikov trg, prodaja sadja ter Klementina Rožič, Rožna ulica 27, trgovina s sadjem in zelenjavo.

Primorske novice.

— **Našo zemljo vso Avstriji!** Na drugem mestu priobčujemo mirovni manifest skandinavsko-nizozemskega odbora, ki zahteva, naj bi se italijanska ozemlja v Avstriji odstopila Italiji. Z isto pravico, kakor zagovorniki Italije nam to predlagajo, sme zahtevati naš narod, da se združi ves slovenski narod pod habsburškim žezlom — beneški Slovenci, ki sedaj ječe pod Italijo, spadajo k nam! Nazaj Avstriji te naše brate, ki so ji bili odtrgani!

— **Odlikovanja.** Nadkomisar finančne straže, Anton Mančič, je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetlinje. Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetlinje so dobili: respicijenta finančne straže Melhior Dečman in Ernest Paglavac in nadpaznik Franc Schmiermaul, vsi pri primorskem finančnem ravnateljstvu.

— **Imenovanja pri c. kr. avstr. skladu** za vojaške vdove in sirote, deželna poslovna valnica za Trst, Istro in Goriško-Gradiško. Za predsednika je imenovan dr. Fran pl. Rabl, odvetnik v Trstu, za podpredsednika deželni organizacijski ravnatelj Emil Kaučič, za administrativnega voditelja pa Just Niklitschek.

— **V bolnišnici v Faravale na Romunskem** je umrl g. Just Venuti iz Rojana, zet g. Mihaela Požarja.

— **Umrli je dne 18. t. m. v deželni bolnišnici** po kratki, mučni bolezni kot begunka Franciška Švigelj, soproga vpokojenega železničarja, doma iz Devina. Blag ji spomin!

— **Umrli je v soboto v Hrušici pri Ljubljani** begunka Marija Kerševan, doma iz Gradišča pri Renčah, stara 69 let. Pogreb danes ob 4. uri popoldne.

— **Pravda proti ravnanju lista »Corriere del Friuli«** in njegovemu sodniku Gasparetiju, radi članka, v katerem sta navedena italijanske vojaške na nenakrščino, se je te dni v Vidmu na Italijanskem končala tako, da sta bila oba obtoženca oproščena.

Po svetlu.

— **Madžari priznavajo, da Čehi** v vaški spadajo skupaj. Doslej vsaj v praksi, in sicer na srečkah ogrske državne dobrodelne loterije, ki se ravnokar prodajajo povsod po trafikah. Na zadnji strani srečk, kjer je navedeno glavno besedilo srečk tudi v nemščini, hrvaščini in italijansčini, je v četrtem oddeljenem polju navedeno besedilo, izmed katerih so 4 vrstice češke 3 daljše pa slovaške.

— **Dijakinje v Ljubljani** v munijski tovarni. Vse slušateljce univerze v Lipskem so sklenile, da vstopijo kot delavke v tovarno za strelivo.

— **Kaj »svoboda«** napravi. V Petrogradu so se zvišali izdatki za policijo od 300.000 rubljev na 17 milijonov rubljev. Tako izkazuje bilanca petrograjske mestne občine.

Gospodarske beležke.

— **Pomanjkanje klavne živine.** Vojaška oblast je ukazala »Kranjskemu deželnemu mestu za vnovčevanje živine«, da mora meseca oktobra t. l. dobaviti velikansko število klavne živine in to brezpogojno in brez izgovora. Povod temu ukazu so bile gotovo tudi trditve kmetovalcev samih, češ da bodo morali vsled izvršenih dajatev sena oddati prekomerno število živine proč. Stvar pa izgleda v resnici nekoliko drugače. Niti polovico po armadi predpisane števila klavne živine ne more »Kranj. dež. mesto« dobiti potom prostovoljnega nakupa. Poleg že prej predpisanih mnogo tisočev živine pa zahteva armada še posebej ta mesec več tisoč klavne živine iz Kranjskega in sicer kar nenadoma, ter je ukazala »Kranj. dež. mestu za vnovč. živine«, da dobavi teh novih par tisoč živine pred koncem tekočega mesca. Ta nalog je treba z največjo silo in točnostjo izpolniti ter se bo živina morala dobaviti s prisilno rekvizicijo, proti kateri ni nobene pomoči. Teh novih par tisoč živine, ki jo bo treba oddati armadi, se bo vštelo v novembrski kontingent, tako da bo Kranjska dala mesca novembra teh par tisoč živine manj. »Kranj. dež. mesto za vnovč. živine« pozivlja torej kmetovalce, naj oddajo že sedaj vso ono živino, katero ne bodo mogli prirediti vsled pomanjkanja sena. Kdor bi živino do zadnjega sestradal in potem sestradano oddal, bi škodoval samemu sebi, ker bi dobil zanjo manjšo kupnino, splošnosti pa, ker bi se izgubilo mnogo mesa. Opozarja se, da se morajo vojaške zahteve izpolniti brezpogojno ter bi bilo vojaštvu prisiljeno sicer brez izbire na poljedelske koristi in na živinorejo živino z oboroženo silo samo odvzeti, čeprav bi bilo tako uničeno kmetijstvo v splošnem in posamezni posestniki. Kmetovalci naj bi razumeli položaj ter naj oddajo vso ono živino, ki jo zahtevajo zaupniki »Kranj. dež. mesta«. Obdrže naj se le prave molzne in plemenske krave, bike in mlado živino, drugo naj pa se odda, posebno tam, kjer primanjkuje krme. Kranjska dežela ima oddati za vojaštvo na leto 18 odstotkov vsega živinskega stanja. Ako da en mesec več, da potem druge mesce manj. Opozarja se tudi, da je ukazalo »Kranj. dež. mestu« ministrstvo za prehrano, kakor tudi vojaška oblast, da sme oddajati za civilno prebivalstvo samo tako živino, ki ni za vojaštvo sposobna ter ima prenizko težo ali pa ne vzdrži na dolgi poti. Zato pa se oddaja za civilno prebivalstvo nekaj glav več. — **Kranjsko deželno mesto** za vnovčevanje živine v Ljubljani.

— **Sladkor.** »Laibacher Zeitung« prinaša v današnji številki obširen ukaz deželnega predsednika v vojvodini Kranjski z dne 18. oktobra 1917 o določitvi najvišjih cen za potrošni sladkor v prometu na debelo in drobno. Ta ukaz stopi v veljavo dne 1. novembra 1917.

— **12 in pol milijarde** so podpisali na Nemškem sedmega vojnega posojila.

— **Hranilne vloge.** Z ozirom na predstojče avstrijsko sedmo vojno posojilo se lahko ugotovi, da so se hranilne vloge pri hranilnicah in bankah kakor že mesece sem tudi v septembru znatno pomnožile in tvorijo svoto, ki daje poročstvo za popolen uspeh vojnega posojila.

— **Nakup konj.** C. in kr. vojaško poveljstvo bo nakupovalo potom vojaške komisije prostovoljno ponudene konje, tudi konje z razvidnicami. Na Primorskem in v Istriji se bo nakupovalo tudi močnejše osle. Z nakupom se prične dne 3. novembra 1917 in se bo kraj, dan, mesto in ura kakor tudi natančnejša določila za nakup potom razglašala pri občinskem uradu in razglašilnem okraju naznaniti.

— **Centrala za orehe.** Na Dunaju se je ustanovila centrala za orehe in lešnike. V najkrajšem času bo izšla odredba, po kateri bodo orehi in lešniki in njih jedra podvržena prisilni ponudbi. Najvišje cene so določene na 350, za istrske lešnike na 500 in za druge domače lešnike na 275 kron za 100 kg.

— **Pilzensko pivo bo še dražje.** Pilzenske pivovarne so sklenile, da zvišajo pivo za 8 kron pri hektolitru, tako da bo sedaj stal hektoliter pilzenskega piva okoli 90 kron.

Tvrdba F. ČUDEN
v Ljubljani,
Prešernova ul. št. 1.
Priporočam svoje
veliko zlatno, srebrno in
staro zlato in srebro
in vzame po visokih cenah v zameno.
Naznanja, da cenikov za leto 1918 ne more
razpošiljati, ker istega blaga po vzorcih
ni. Izvolite se osebno ogledati in potrebno
preskrbeti, kolikor časa se zaloga traja.

Usmiljeni Jezus je poklical k Sebi
našega dobrega, nepozabnega

Nandeta Šega,

corp. p. p. imejit. srebr. hrab.
svetlinje II. r.

v soboto dne 20. oktobra t. l. prevadenega s sv. zakramenti za umirajoče po dolgi, mučni bolezni, dobljeni na sev. bojišču.

Pogreb ljubljene pokojnika se vrši v torek dne 23. oktobra ob 2 uri popoldne iz hiše žalosti Soteska 10. na pokopališče k sv. Križu.

Večni mir mu daj o Gospod! —
Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 21. okt. 1917.

Globoko žalujoči ostali.

Gospodična ki je par let samostojno vodila knjigarno, išče primerne službe.

Nastopi takoj ali pozneje; gre tudi v kak komptoar, ker je izvežbana v vseh pisarniških poslih. Ponudbe pod **November 1000** na upravo »Slovenca«.

2716

Sprejme se takoj
poslovodja ali poslovodkinja
za restavracijo in kavarno. Zahteva se zmožnost slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, strokovna izobrazba, pridna in energična moč. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravnništvo lista pod »Poslovodja 2687«.

Kontoristinja

vešča slovenskega in nemškega jezika, se sprejme v eksportno trgovino jajc in perutnine na deželi. Ob prostem času tudi pomaga v gostilni. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo pod **S. K. 2680 (3)**

Kupim vinske drože ter tropine
v vsaki množini. Cenjene ponudbe naj se pošiljajo tvrdki **Robert Diehl, Celje.**

Prevzamem v najem stanovanje

z eno ali dvema sobama in kuhinjo ali pritlično hišo z vrtom v bližnji okolici mesta Ljubljane. — Naslov pove uprava lista pod št. 2682.

Kupi se vsaka, tudi najmanjša množina, dobro posušenih olupkov hrast in jabolk
vsako posebej, po 2 K in dobro posušene prešene hrast in jabolk
po 80 vin. kg. Ponudbe in pošiljatev se prosi na tvrdko **Franc Kos** v Ljubljani.

Kuharica

želi mesta v kako župnišče. Vajena je vsega gospodinjanskega dela in zna dobro kuhati. — Ponudbe sprejema uprava lista pod št. 2653.

Cunje, suknene odrezke stare in nove, kakor vse vrste bombazastih in volnenih cunj, žakljevino, odeje, vrvi itd. v vsaki množini in po najvišji ceni
kupi: **E. Kotzbek, Kranj.**
2383

Vinskih sodov
približno za 200 hl v meri od 56 l do 15 hl
proda **K. Kovač.** Stari trg pri Rakeku.

Meblovano mesečno sobo
s posebnim vvhodom, pripravo hrano ter vso oskrbo izhaja soliden gospod, uslužben v katoliški tiskarni, pri kaki dobri družini v sredi mesta. Naslove sprejema uprava lista pod šifro »soba s hrano«.

Fran Marolt, Ljubljana, 800
Slovenske vojaške narodne pesmi
 za K 1-50 ali K 1-80 se še dobe. Po pošti
 20 v več. Najlepše darilo!

Sprejem starejšo **postrežnico**
 ki bi pomagala tudi nekoliko pri go-
 spodinjstvu. Naslov je pri upravi lista.
 2668

Acetilenski aparat
 z 12 svetilkami v dobrem stanu je
 naprodaj pri Ivanu Slabjanja, Kamnik.
 2668

Naprodaj je 200 do 400 m³
bukovih drv
 v gozdu trideset ure od državne ceste, 2 uri od
 železniške postaje. Lepa lega. Ponudbe se prosi
 na upravo Slovencev pod št. Z. 2691.

Učiteljica sprejema privatno pouk
 v slovenščini in nemščini
 za ljudske šole.
 Sv. Petra nasip št. 59 pritrjuje
 od 1. do 2. ure popoldne.

Kupim 3 dobro ohranjene
vinske sode
 a od 20—30 hl. Ponudbe na A. Čufer,
 Jesenice Gorenjsko.

Prodasta se
dva visoka
konja
 vojaštva prošta.
 Več se izve pri
 županstvu št. Vid nad Ljubljano.

Šolsko vodstvo v Železnikih naznanja pretresljivo vest, da je padel
 dne 6. septembra 1917 junaške smrti na gori sv. Gabrijela tukajšnji vzorni nad-
 učitelj, gospod

Melhior Dolenc,

c. kr. poročnik strelskega polka, odlikovan z železnim križem s bronasto in veliko srebrno kolajno in s Signum Laudis.

Slava junaku!

Dne 20. t. m. mu je sledila njegova oboževana, dobra soproga, tukajšnja učiteljica, gospa

Marija Dolenc, roj. Simončič,

ki ni mogla prenesti pretežkega udarca.
 Pogreb blage pokojnice se vrše v ponedeljek ob 3. uri popoldne na tukajšnje po-
 kopališče.

Pokojnika zapuščata v nežni dobi siroti **Miloša** in **Vladkota**. Preminula sta, izpila
 drug za drugim čašo trpljenja in dasi zemsko ločena — združila Vaju je smrt v rajske
 višavah, kjer ni solza in bolečine.

V našem in v hvaležnem srcu mladine sta si postavila nevenljiv spomenik.
 Počivajta sladko! Prošita za nas, da ne omagamo v tem krutem viharju.

V Železnikih, dne 21. oktobra 1917.

2713

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
 cem, da je danes jutraj naša srčno ljubljenca sestra, oziroma svakinja,
 gospica

Olga Kovačič

v 36. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.
 Pogreb drage rajnice bo v nedeljo ob pol devetih jutraj.
 Bled (Sv. Lucija ob Soči), dne 19. oktobra 1917.

Lucijan Kovačič, c. kr. nadpoštar
 brat

Ema Kovačič roj. Bozzini
 svakinja

Avrelija Vasyka in Alma Marega
 roj. Kovačič, sestr

Oldřich Vasyka, c. kr. deželni gozdni
 nadzornik za Češko
 Elišij Marega, trgovec, svaka.

Fran Dekleva, c. kr. poštar, trgovec in posestnik, naznanja v
 lastnem in imenu svojih otročičev **Francita**, **Vladkota** in **Hogomira**
 vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretužno vest, da je njihova
 preiskreno ljubljena soproga in mamica, gospa

Albina Dekleva roj. Gartner

v soboto, dne 20. oktobra 1917 ob pol 7. uri zvečer previdena s tolažili
 svete vere po kratki, jako mučni bolezn v 34. letu starosti mirno v
 Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice bo v ponedeljek, dne 22. oktobra 1917,
 ob 4. uri popoldne na pokopališču v Slavini, kjer se truplo položi v
 rodbinsko rakev.

Sv. maše za dušnice se bodo brale v župni cerkvi v Slavini.
 Blago pokojno priporočamo v molitev in blag spomin.

SLAVINA, dne 20. oktobra 1917.

Štev. 15,179.

Razglas

o uravnavi porabe premoga, koksa, bri-
 ketov in drugega kuriva.

Na podlagi ukaza c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 9. oktobra
 1917, št. 28.519 odreja mestni magistrat sledeče:

1. Predpopoj za prejem izkaznice za premog.

Vsaka hišna stranka, ki zahteva zase ali svoje podnajemnike izkaz-
 nice za premog, mora natančno izpolniti „vprašalno polo za prejem premoga“
 koje je založil mestni magistrat in ki se bodo izdajale pri krušnih komisijah

2. Koga se smatra za hišno stranko.

Za hišno stranko se smatra hišne posestnike in one stranke, ki so najele
 stanovanje od hišnega posestnika ali njegovega namestnika.

Hišne stranke morajo vsled tega odgovoriti v vprašalni poli na vsa vpra-
 šanja, ki se tičejo prostorov, v katerih stanujejo same, kakor tudi glede onih,
 katere oddajajo podnajemnikom.

3. Podpisanje in oddaja vprašalne pole.

Pravilno izpolnjeno hišno polo mora vsaka hišna stranka lastnoročno
 podpisati, in jo potem izročiti hišnemu posestniku, kjer stanuje.

Hišni posestniki morajo vprašalne pole pregledati in sopolpisati in jih
 potem oddati sami ali s posredovanjem kake tretje osebe — kateri se mora v
 to svrhu izročiti hišno legitimacijo, — pri krušni komisiji. Dan oddaje vpra-
 šalnih pol pri krušni komisiji določi mestni magistrat.

Kdor prinese hišno legitimacijo in vprašalne pole, se smatra za pooblaščenca
 hišnega gospodarja.

4. Podpisanje vprašalne pole glede obrtnih prostorov.

Stranke, ki imajo razven stanovanja najete za svojo obrt še posebne pro-
 store, morajo predložiti izpolnjeno vprašalno polo v sopolpisanje tudi onemu
 hišnemu gospodarju, od kojega imajo najete obrtne prostore.

5. Odgovornost za pravilne napovedi.

Za pravilne napovedi so odgovorne stranke, kakor tudi hišni gospodarji.

6. Nadaljne odredbe.

Nadaljne odredbe radi premoga, koksa, briketov in drugega kuriva bo
 objavil mestni magistrat v tukajšnjih dnevnikih.

7. Kazenske določbe.

Prestopke tega razglasa, kakor tudi v dnevnikih objavljenih nadaljnih
 odredb bo mestni magistrat v smislu § 18 gori navedenega ukaza c. kr. dežel-
 nega predsednika na Kranjskem najstrožje kaznoval.

8. Ta razglas postane veljaven z dnem objave.

Mestni magistrat ljubljanski,
 dne 16. oktobra 1917.

Odgovorni urednik Mihael Moškerc

Naznanjamo žalostno vest, da je dne 17. oktobra zvečer umrl
 naš član, častiti gospod

Vinko Kavčič

duhovnik v Kranju

Pomagal nam je pri drušvenem delu, zlasti kot voditelj na-
 ših dramatičnih predstav.

Njegovega pogreba se udeležimo korporativno.

Svetila mu večna luč!

V Kranju, 18. oktobra 1917.

Odsek obrtnih pomočnikov
 društva „Kranj“.

Sijajno bodočnost

imajo turške srečke in nove srečke avstr. Rdečega križa vsled
 njihove vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka srečka zadene!
 Glavna dobitka znašata čez

1,000.000 kron

Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpošilja brezplačno:
 Srečkovno zasto stvo 11, Ljubljana.

2106

2715

Objava.

V kobilarni št. 1 v Prestranku na Noštrajnskem se proda polom javne
 dražbe dne 6. novembra 1917 ob 9. uri dopoldne okrog

50-60 odstavljenih žrebet.

Dražbe se smejo udeležiti le poljedelci (konjerejci), ki so kot taki legitimirani
 od pristojnega okrajnega glavarstva.

Trgovci s konji ali mešetarji so izključeni od dražbe.

C. in kr. kobilarna soške armade.

Tisk »Katoliške Tiskarne«.

izdala konzorcij »Slovenca«.